

LÄROPLAN FÖR BLOMÄNGENS LÅGSTADIESKOLA

1. UTGÅNGSPUNKT	3
1.1 Värdegrund	3
1.2 Språkstrategi	3
1.3 Blomängens verksamhetsidé	4
1.4 Mål för inläring och fostran	5
2. UNDERVISNING	6
2.1 Inlärnings- och kunskapssyn	6
2.2 Inlärningsmiljö	6
2.3 Arbetsätt	7
2.4 Elevmedverkan	7
3. UNDERVISNINGSARRANGEMANG	8
3.1 Timfördelning	8
3.2 Skolans språkprogram	8
3.3 Skolans prioriteringar	8
3.4 Elevantagning	9
3.5 Övriga beslut i anslutning till hur undervisningen ordnas	10
4. ELEVHANDLEDNING	12
4.1 Lärarledd handledning	12
4.2 Elevhandledning	12
4.3 Inlärningsplan.....	12
5. STÖD FÖR UNDERVISNINGEN.....	13
5.1 Stödundervisning.....	13
5.2 Samordnad specialundervisning.....	13
5.3 Undervisning av elever överförda till specialundervisning.....	14
5.4 Förberedande undervisning.....	15
6. STÖD FÖR ELEVENS VÄLMÅENDE	16
6.1 Elevvård.....	16
6.2 Andra stödåtgärder.....	16
7. SAMARBETE SOM STÖD FÖR UNDERVISNING OCH INLÄRNING.....	17

7.1	Samarbete mellan hem och skola.....	17
7.2	Samarbete vid övergång till andra skolstadier.....	17
7.3	Samarbete med närmiljön och andra förvaltningar	17
7.4	Samarbete med arbetslivet.....	17
7.5	Internationellt samarbete	17
8.	UTVÄRDERING	18
8.1	Utvärdering av elever	18
8.2	Utvärdering av skolans verksamhet; skolans egna rutiner.....	22
9.	MÅLEN FÖR OCH INNEHÅLLET I UNDERVISNINGEN.....	23
9.1	Temahelheter och helhetsundervisning	23
9.2	Ämnena och ämneshelheterna: mål, innehåll, arbetssätt och utvärdering	29
	FINSKA, A-lärokurs	36
	FINSKA SOM A – SPRÅK	36
	MODERSMÅLSINRIKTAD FINSKA	39
	ENGELSKA, A-lärokurs	43
	TYSKA, A-lärokurs.....	50
	MATEMATIK.....	55
	MILJÖ– OCH NATURKUNSKAP	62
	BIOLOGI OCH GEOGRAFI	66
	FYSIK OCH KEMI.....	71
	RELIGION	75
	DEN EVANGELISK – LUTHERSKA RELIGIONEN.....	75
	DEN ORTODOXA RELIGIONEN.....	81
	LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP.....	86
	HISTORIA.....	91
	MUSIK.....	94
	BILDKONST	97
	SLÖJD.....	103
	GYMNASTIK	110
1.	BILAGOR	
1.1	Nivåskala för språkkunskaper – finska som A-språk	
1.2	Nivåskala för språkkunskaper – engelska	
1.3	Nivåskala för språkkunskaper – tyska	
1.4	Betygsblanketter	
1.5	Blomängens trivselregler	
1.6	Krisplan	
1.7	Antimobbningsplan	
1.8	Antirusmedelsplan	
1.9	Miljöplan	
1.10	IKT – plan	

1. UTGÅNGSPUNKT

1.1 Värdegrund

I Helsingfors skolor följer vi följande principer:

- vi har alla rätt att utveckla vår inläring och bildning och att växa som människor
- vi fungerar demokratiskt så att alla kan växa som ansvarsmedvetna samfunnsmedlemmar och påverka gemensamma angelägenheter
- vi respekterar varandra, vi arbetar för jämlikhet och tar tillsammans ansvar för en vänlig atmosfär, för trygghet och för varandras välbefinnande
- vi värdesätter den finlandssvenska och hela den finländska kulturen, vars och ens kulturella bakgrund och vi främjar växelverkan mellan olika kulturer
- vi tillåter inte någon form av våld, diskriminering eller rasism
- vi arbetar för hållbar utveckling och vi lär oss att ta ansvar för miljön och framtiden.

1.2 Språkstrategi

Vid utformningen av Blomängens verksamhetsplan beaktar vi följande punkter.

Vi samarbetar med svenskspråkiga institutioner i distriktet och staden.

- Den svenska skolan är främst avsedd för barn från svensk – och tvåspråkiga familjer. Skolledaren bedömer i samband med antagningen om elevernas språkkunskaper räcker till för skolgång på svenska.
- Vi samarbetar med dagvården och förskolan för att kunna stödja barnens skolspråk. Vi kommer överens med föräldrarna om hur vi gemensamt kan bära ansvaret för barnens språkliga utveckling.
- En av skolans viktigaste uppgifter är att stärka elevernas svenska så att de i alla sammanhang kan använda språket på modersmålsnivå. Den svenska skolan är en talande, läsande och skrivande skola.
- För att utveckla elevernas skolspråk skapar vi arbetsmiljöer som är språkstödande i fråga om tidsfördelning, arbetsmetoder och material. Skolbiblioteken är föremål för särskild omsorg. Vi samarbetar med alla som erbjuder svensk service för skolan. Vi utnyttjar regelbundet det svenska kulturutbud som staden erbjuder.
- Invandrabarn ges möjlighet att utveckla både skolspråket och sitt eget modersmål.
- Lärarna i den svenska skolan fungerar alltid som språkliga förebilder för eleverna. Vi strävar efter att all personal i skolan skall kunna svenska.
- Vårt språkprogram är ett ställningstagande för att stärka alla barns svenska och både de tvåspråkiga och enspråkigt svenska barnens finska.

1.3 Blomängens verksamhetsidé

Blomängens lågstadieskola är en skola med förskola och årskurserna 1 – 6. Skolan är till för att ge barn från skolans eget distrikt rätt till inläring. Skolan strävar till att stärka vi – andan och intresset för inläring för livet samt fostra eleverna till kreativa och kritiskt tänkande individer. Skolan betonar respekten för medmänniskan och omgivningen.

1.4 Mål för inläring och fostran

Vi strävar till att Blomängens lågstadieskola ska vara en levande social gemenskap som ger eleven trygghet och vilja att lära.

Vi vill ge eleven

- baskunskaper för fortsätta studier
- handledning i att söka, värdera och bearbeta kunskap
- arbetsglädje och motivation i skolarbetet
- en stark finlandssvensk medvetenhet och en god svenska
- en umgängesfostran som främjar elevens harmoniska utveckling
- miljömedvetenhet.

Vi strävar efter att eleven utvecklar en harmonisk personlighet med

- en sund självkänsla, tolerans och hänsyn
- ansvarskänsla och respekt för sig själv och sin omgivning
- initiativförmåga, nyfikenhet och kreativitet
- kommunikations- och samarbetsförmåga.

Skolan strävar efter att upprätthålla en aktiv, lärarledd elevkår.

2. UNDERVISNING

2.1 Inlärnings- och kunskapssyn

Inläringen är en individuell och social process som sker i samverkan med såväl elever som lärare. Inläringen är aktiv och målinriktad.

Undervisningen grundar sig på tidigare kunskap som byggs upp och förändras. Undervisningen strävar till att ge en positiv attityd till undervisningsspråket samt språkliga och sociala färdigheter. Vidare strävar undervisningen till att förankra kunskapen i för eleven meningsfulla sammanhang, samt att eleven lär sig att bearbeta och tolka material.

Lärandet är en målmedveten process genom vilken eleven tillägnar sig ny kunskap samt redskap för ett livslångt lärande.

2.2 Inlärningsmiljö

Skolan är belägen vid Blomängsvägen 2. På skolgården finns en paviljong med undervisningsutrymmen. I Ärvings, Hornet 3, verkar en så kallad kvartersskola, en sammansatt åk 1 – 2.

Förutom de sedvanliga undervisningsutrymmena finns ett centralt beläget bibliotek och en datasal. Skolan har gemensamma utrymmen med Botby högstadieskola; slöjdsalar, gymnastiksal samt matsalen.

Klasserna arbetar i ljusa klassrum som tillsammans med övriga utrymmen ger möjligheter till både individuellt arbete och grupparbeten. Skolhusets öppna arkitektur gör det naturligt för både personal och elever att umgås och kommunicera över klassgränserna. Flitigt använda gemensamma utrymmen är datasalen och biblioteket med läsbås och läsmattor. Miljön i dessa utrymmen strävar till att öka elevens nyfikenhet och kreativitet.

Gemensamma samlingar hålls i skolans aula, som ligger som en stor öppning genom de två våningarna mitt i byggnaden. Eleverna deltar i program och står delvis som arrangörer för årligt återkommande festligheter, till exempel elevkonserten vid självständighetsfirandet och valborgshelgens "Blomkarneval". I samband med självständighetsfirandet äter vi också tillsammans vid festligt dukade bord i vår matsal som är gemensam med Botby högstadieskola. Via traditionerna vill vi poängtera och lära ut goda umgängesvanor. Vi uppmärksammar också Runebergsdagen, Svenska dagen och Lucia.

2.3 Arbetssätt

Lärarens uppgift är att välja olika arbetssätt och metoder för att främja elevens kunskapsmässiga, språkliga och sociala utveckling samt att elevens individuella behov beaktas.

Den enskilda läraren väljer arbetsmetoder med beaktande av att eleven lär sig

- arbeta individuellt och samarbeta i grupp
- självständigt söka, bearbeta och tillägna sig kunskap
- både muntligt och skriftligt redovisa sitt arbete
- planera och ta ansvar
- lyssna, diskutera och ge konstruktiv kritik
- arbeta kreativt
- bygga upp helheter.

Konkreta arbetssätt presenteras i anslutning till ämnena.

2.4 Elevmedverkan

Blomängen har en aktiv lärarledd elevkår, det så kallade Blområdet, som verkat sedan 1996.

Blområdet tar del i

- planering och genomförande av fester
 - uppgörande av trivselregler
 - utformande av skolgården
 - stadens projekt riktade till skolorna
- samt ger förslag till andra aktiviteter och projekt inom skolan.

Blområdet består av eleverna valda representanter från varje klass. Representanterna leder även klassrådsmötena. Genom detta lär sig eleverna mötesteknik på ett praktiskt sätt.

3. UNDERVISNINGSARRANGEMANG

3.1 Timfördelning

	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>
mo	7	7 J	6	6	4 J	4
A1 – språk			2	2	2	2 J
A2 – språk				2	2	2 J
ma	4	4 J	4	4	4 J	4
mn	2	2	3	3 J		
bi/ge					2	2 J
fy/ke					1	1 J
re/lk	1	1	1	1	2 J	2
hi					2	2 J
mu	2	1	2	1 J	2	1
bk	1	2	1	2 J	1	2
tx/tn	1	1	2	2 J	2	2
gy	2	2	2	2 J	3	3
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	20	20	23	25	27	27

J = eleven bedöms enligt profil för goda kunskaper. Profilen finns i samband med respektive ämne/årskurs.

3.2 Skolans språkprogram

Skolan erbjuder finska (som A – språk eller modersmålsinriktad) som A1 – språk. Studierna i A1 – språket inleds i årskurs 3. Skolan erbjuder också engelska alternativt tyska som A2 – språk. Skolans direktions avgör årligen om studierna i A2 – språket inleds i årskurs 4 alternativt årskurs 5. Om direktionen fastslår att undervisningen i tyska inleds i åk 5 revideras läroplanen i tyska så att stoffet kan genomgå under två årskurser.

3.3 Skolans prioriteringar

- I skolarbetet vill vi prioritera den finlandssvenska kulturen och det svenska språket.
- Vi handleder eleven i att söka, värdera och bearbeta kunskap.
- Vi vill ge arbetsglädje och motivera eleven att nå framgång i skolarbetet.
- Umgängesfostran och internationalism anser vi vara viktiga basfärdigheter i dagens värld.

- Med våra prioriteringar vill vi uppmuntra eleven till ett livslångt lärande.

3.4 Elevantagning

Staden är indelad i elevupptagningsområden. Inom varje område finns det en grundskola. Huvudprincipen är att eleverna går i skola inom det elevupptagningsområde de bor i. Det är den skolan som är elevens så kallade närskola och den skolan har han förstahandsrätt att gå i. Samma förstahandsrätt gäller också de elever som har fått rätt att börja skolan ett år tidigare än vad som bestämts. Hela staden utgör elevupptagningsområde för specialskolorna.

Eleverna eller deras vårdnadshavare kan ansöka om plats i en annan skola än närskolan. Då tillämpas de elevantagningskriterier som utbildningsnämndens svenska sektion har godkänt. Kriterierna är angivna i en prioriteringsordning som följs om det inte finns plats för alla som ansöker om plats. Något av kriterierna måste uppfyllas för att en elev skall bli antagen till en annan skola än närskolan.

Följande principer gäller för **Helsingforslever**:

För alla elever gäller i första hand att

- en elev har rätt att gå i sin närskola, dvs. i skolan i det egna elevupptagningsområdet (distriktet)
- en elev har rätt att gå i en annan närbelägen ändamålsenlig skola
 - om han annars inte kan fortsätta med tidigare inledda studier i ett främmande språk
 - om skolan av hälsoskäl inte är lämplig.

I andra hand har eleverna rätt att bli antagna om

- de söker till en skola på grund av undervisning i A2 – språk (franska och tyska, om undervisning inte ordnas i elevens närskola) som inleds på åk 4 eller 5, eller på grund av studier i latin eller ryska, som inleds på åk 7
- de söker till intensifierad musikundervisning och har klarat ett lämplighetstest (åk 3 och 7)
- de antagits till en lågstadieskola i ett annat elevupptagningsområde än det egna och söker till områdets högstadieskola.

Om det finns rum i skolan efter antagningen i första och andra hand, följer de svenska skolorna gemensamma antagningskriterier i följande ordning:

- syskon; eleven har syskon i ifrågavarande skola
- förskola – skola; eleverna har rätt att börja skolan i den skola/det område de fått förskolundervisning
- skolvägens längd, trygghet, trafikförbindelser (tillämpas endast vid antagning av elever till lågstadieskolorna och specialundervisningen)
- särskilda skäl på basis av myndigheters eller elevvårdspersonalens utlåtanden.

För **elever** som söker till en Helsingforsskola **från en annan kommun** gäller särskilda regler. En utsockneselev som bor i Helsingfors har rätt att gå i stadens grundskolor. Elever från andra kommuner kan antas till de svenska specialskolorna om det finns plats efter förstahandsantagningen och det inte uppstår behov av nya undervisningsgrupper. Elevens hemkommun förutsätts ge en betalningsförbindelse. Svenska elever som bor i en kommun där det inte finns möjlighet att få undervisning på svenska har rätt att bli antagna. Villkoret är att elevens hemkommun ersätter kostnaderna. Elever från kommuner som gjort ett s.k. helhetsavtal med Helsingfors om ersättningen av kostnader för grundskol- och gymnasieundervisning har rätt att bli antagna. Elever från andra kommuner som går i Nationaloperans balettskola har också rätt att gå i stadens grundskolor, förutsatt att hemkommunen gjort avtal med Helsingfors om ersättning av kostnaderna.

Andra allmänna principer:

Elever som flyttar inom Helsingfors har rätt att fullfölja sin skolgång i den skola de gått i före flyttningen.

De elever från andra orter som varit inskrivna i någon av stadens grundskolor före läsåret 1998 – 1999 har rätt att gå ut grundskolan i stadens grundskolor, men vårdnadshavarna står för resekostnaderna.

För de elever som antagits till någon av stadens skolor läsåret 1998 – 1999 eller senare kvarstår rätten att gå i stadens grundskolor endast till läsårets slut om eleven flyttar från Helsingfors.

3.5 Övriga beslut i anslutning till hur undervisningen ordnas

Temadagar

Förskolan och nybörjarundervisningsklasserna samarbetar kring olika teman under temadagar. Under temadagar som ordnas för hela skolan arbetar vi delvis med åldersblandade grupper i vilka också förskolan deltar. Teman för dessa dagar kan utgöras av någon temahelhet eller av stadens årstema.

Kvartersskolan i Ärvings

Kvartersskolan i Ärvings åk 1 – 2 deltar i temadagar och andra speciella tillfällen som hålls i huvudskolan och använder sig också av datasalen.

Valbara kurser i slöjd under årskurs 5 och 6

I Blomängen sker detta så att vi delar in slöjdundervisningen i tre perioder. Under den första och den andra perioden delas eleverna in i grupper och har textilslöjd respektive teknisk slöjd. Den tredje perioden får eleven själv välja vilketdera ämne han/hon vill koncentrera sig på dock så att gruppernas storlek blir något så när jämna. Ifall elevernas val ger upphov till en ojämn gruppindelning så diskuterar vi med eleverna så att eleven antingen i årskurs 5 eller årskurs 6 har fått ha det ämne han/hon själv valt.

Terminer och betyg

Blomängens lågstadieskola har tre terminer
höstterminen, avslutas v 46 med terminsbetyg
vinterterminen, avslutas v 7 med terminsbetyg
vårterminen, avslutas v 22 med läsårsbetyg.

Höstterminen avslutas alternativt med utvärderings- och utvecklingssamtal under november månad. Tillvägagångssättet antecknas inför varje läsår i skolans verksamhetsplan.

4. ELEVHANDLEDNING

4.1 Lärarledd handledning

Under årskurserna 1 – 6 genomförs elevhandledningen i samband med läroämnesundervisningen och skolans övriga verksamhet.

Elevhandledningens syfte är att främja utvecklingen av elevens studiefärdigheter och förhålla sig ansvarskännande till skolarbetet.

I Blomängens lågstadieskola hjälper vi eleverna att hitta arbetssätt och -former som passar dem och stöder deras inläring. Vi strävar efter att eleverna skall se sitt eget ansvar för skolarbete och uppleva tillfredsställelse över utförda uppgifter.

4.2 Elevhandledning

Utöver den lärarledda handledningen, 4.1, ges ingen schemalagd elevhandledning.

4.3 Inlärningsplan

Plan för elevens lärande uppgörs för den enskilda eleven endast när behov föreligger.

5. STÖD FÖR UNDERVISNINGEN

5.1 Stödundervisning

Stödundervisningen är avsedd för elever som tillfälligt blivit efter i inläringen eller har behov av särskilt stöd. Då svårigheterna upptäcks skall de snarast möjligt åtgärdas. Avsikten är att hjälpa eleverna att komma över sina svårigheter och lyckas med sina studier.

Initiativet tas främst av elevens egen lärare, men både elever och föräldrar kan också göra det. Det är oftast den egna läraren som ger stödundervisning. Den ordnas i samråd med vårdnadshavarna som också informeras om hur den sker. Stödundervisningen ges antingen enskilt åt en elev eller i smågrupper och den kan ske antingen under lektionstid eller före eller efter arbetsdagen.

5.2 Samordnad specialundervisning

Specialundervisning på deltid ordnas som parallellundervisning i samband med den övriga undervisningen antingen individuellt eller i smågrupp. Den kan också ordnas direkt före eller efter skoldagen. Undervisningen ges åt elever i alla årskurser och den utgår från den enskilda elevens behov. Specialläraren arbetar främst med elever som har lindriga tal-, läs-, skriv- och matematiksvårigheter eller inlärningsvårigheter.

Målet med specialundervisningen på deltid är att hitta motiverande arbetssätt och nya strategier för elevernas inläring och på så sätt ge dem bättre möjligheter att gå framåt i sina studier trots deras svårigheter. Elever med särskilda behov skall kunna komma tillrätta med sina svårigheter och tillgodogöra sig grundskolans lärostoff.

Undervisningen planeras i samråd med eleven, vårdnadshavarna, läraren, elevvårdspersonalen och eventuella andra sakkunniga.

Specialläraren

- träffar alla elever i utbildningsverkets förskolor och i årskurs 1 både i grupp och enskilt
- gör i förskolan och i årskurs 1 tal- och språkkontroller och efter det vid behov gör en regelbunden utvärdering av elevernas läs- och skrivfärdigheter
- undersöker och kartlägger elevers inlärningsvårigheter
- undervisar elever individuellt eller i smågrupp
- kan delta som kompanjonlärare i klassundervisningen
- deltar i elevvårdsgruppens arbete
- deltar i övrigt samarbete kring elever med särskilda behov
- kan fungera som konsult för elever, föräldrar och lärare då det gäller elevers läs-, skriv-, språk- eller andra inlärningsvårigheter
- fungerar som kontaktlänk mellan lågstadiet och högstadiet.

5.3 Undervisning av elever överförda till specialundervisning

Om en elev har stora inlärningssvårigheter kan han eller hon överföras till specialundervisning. Överföringen sker för tre år åt gången, utom för en elev som har förlängd läroplikt, för vilken överföringen sker tills vidare. Eleven kan då antingen vara integrerad i allmänundervisningen eller undervisas i en specialklass eller på något annat lämpligt ställe. En överförd elev kan läsa ett, några eller alla ämnen enligt en individuell lärokurs och har alltid en individuell plan (IP) för undervisningen. Skolan får en extra resurs för en överförd elev och den skall komma eleven tillgodo på ett ändamålsenligt sätt. Undervisningen för elever överförda till specialundervisningen arrangeras på ett annat sätt än för elever som får specialundervisning på deltid inom allmänundervisningen.

Skolledaren ansvarar för arrangemangen av undervisningen av elever överförda till specialundervisningen och för att den individuella undervisningsplanen görs upp. I årskurserna 1-6 har klassläraren huvudansvaret för att göra upp den individuella undervisningsplanen, i specialklasserna specialklassläraren och i årskurserna 7 – 9 specialläraren i samråd med klassföreståndaren och ämneslärarna.

En elev överförs till specialundervisningen efter ett beslut av undervisningschefen. Beslutet föregås av diskussioner med eleven själv, vårdnadshavaren, lärarna och elevvårdspersonalen. Initiativet till en överföring kan tas av elevens lärare, skolledaren, vårdnadshavarna eller elevvårdspersonalen. Skolledaren ansvarar för att handlingarna når beslutsfattarna.

Till en anhållan om överföring fogas åtminstone följande handlingar:

- en utredning över arten av de svårigheter eleven har
- ett utlåtande av en psykolog, läkare eller socialarbetare
- ett skriftligt medgivande till överföringen av elevens vårdnadshavare

En överföring till specialundervisningen kan också ske utan vårdnadshavarna medgivande, och i så fall fattas beslutet av utbildningsnämndens svenska sektion.

För en elev som är överförd till specialundervisningen skrivs på betyget en asterisk vid de ämnen som eleven har läst enligt individuell lärokurs. Ett avgångsbetyg enligt individuell lärokurs kan ha konsekvenser för elevens fortsatta studiegång och det är därför viktigt att informera både eleven och vårdnadshavarna om detta.

Ifall en elev har övervunnit sina svårigheter kan han eller hon återföras till allmänundervisningen på motsvarande sätt som överföringen till specialundervisning skedde.

Närmare information om specialundervisningen finns i svenska linjens plan för specialundervisning.

5.4 Förberedande undervisning

Undervisningen för invandrare är främst avsedd för läropliktiga barn som nyligen har anlänt till Finland eller för barn födda av invandrare i Finland. Invandrareleverna undervisas enligt skolans läroplan. De integreras i allmänundervisningen, men har rätt till olika slag av specialarrangemang särskilt i början av sin skolgång. En invandrarelev i har rätt till specialundervisning, elevvård och elevhandledning. En plan för elevens lärande, av vilken de olika stödformerna framgår, görs alltid upp för invandrarelever. Strävan är att inlemma invandrareleverna i skolans allmänundervisning så fort som möjligt.

Kontakten till invandrarelevernas hem är särskilt viktig, och vid behov kan tolk anlitas för att skolan skall kunna hålla kontakten. Vårdnadshavarna hålls informerade om sina barns skolframgång och om hur informationen i skolan sköts.

6. STÖD FÖR ELEVENS VÄLMÅENDE

6.1 Elevvård

Elevvården ingår i skolans verksamhet och är ett stöd för eleverna i fysiskt, psykiskt och socialt hänseende. Dess främsta uppgift är att stödja elevens sunda och balanserade utveckling så att en grogrund för god inläring byggs upp.

Elevvården är en angelägenhet för alla parter i skolan och den består av både klientarbete och frågor som berör hela skolsamfundet. Dess uppgift är att förebygga olika slag av krissituationer och att ta i där problem redan har uppstått. Arbetet gäller frågor som inläringssvårigheter, mobbning, våld, störande uppträdande, uppföljning av frånvaro, mentalvård, rusmedel och olyckshändelser.

Riktlinjerna för arbetet dras upp i skolans elevvårdsgrupp, som består av psykologen eller kuratorn, hälsovårdaren, någon representant för lärarna och skolans ledare. Gruppen möts regelbundet för att komma överens om arbetsfördelning och praktiska frågor. Utgångspunkten är ett förtroligt samarbete mellan personalen i skolan och eleven och hans vårdnadshavare, men också med sakkunniga utanför skolan. Skolans ledare har huvudansvaret för elevvårdsarbetet.

I Blomängens lågstadieskola tillämpar vi den i Helsingfors utarbetade handboken *Elevvården i våra skolor*.

6.2 Andra stödåtgärder

I Blomängens lågstadieskola har det under flera år pågått vänelevsverksamhet. Eleverna i årskurs 5 fungerar som vänelever för förskoleeleverna, vilket skapar en bra relation mellan äldre och yngre elever. I fortsättningen fungerar eleverna i årskurs 6 som läsare till eleverna i årskurs 1.

Blområdet, skolans elevråd där alla klasser är representerade, arbetar bland annat med att förbättra trivseln i skolan, både då det gäller skolorna och arbetsmiljö.

”Blomlådan”, elevernas postlåda, erbjuder eleverna möjlighet att, även anonymt, föra fram t.ex. förändringsförslag, samt fungerar som kontaktlänk mellan eleverna och antimobbningsgruppen.

Antimobbningsgruppen stöder och hjälper eleverna och hemmen vid mobbningsfall, men också när det gäller att reda ut olika mindre misshälligheter elever emellan.

Under rasterna sköts övervakningen av skolgården av en eller flere lärare. För att kunna tillgodose de olika åldrarnas behov har årskurserna delvis olika rasttider.

I mån av möjlighet ordnas t.ex. läxläsningssklubb för elever i behov av stöd.

7. SAMARBETE SOM STÖD FÖR UNDERVISNING OCH INLÄRNING

7.1 Samarbete mellan hem och skola

Blomängen och hemmet samarbetar för att hjälpa eleven till en harmonisk personlighetsutveckling och goda resultat i skolarbetet.

I början av höstterminen sänds ett informationshäfte om skolan och skolårets arbete till hemmen. Blombladet utkommer ungefär en gång per månad med aktuell information. Klasserna ansvarar i tur och ordning för utgivningen.

Gemensamma och klassvisa föräldramöten ordnas av skolans direktion, skolans lärarkår och Botby Svenska Skolförening, BoSS. Under tiden oktober-februari erbjuds hemmen möjlighet till ett utvecklingssamtal med klassläraren.

7.2 Samarbete vid övergång till andra skolstadier

För elever som börjar i förskolan och årskurs 1 påföljande höst ordnas besöksdag föregående vår.

Övergången från årskurs 6 till årskurs 7 föregås av en besöksdag för eleverna.

Elevvårdsgrupperna vid Blomängens lågstadieskola och Botby högstadieskola håller ett gemensamt möte vid övergången till årskurs 7.

7.3 Samarbete med närmiljön och andra förvaltningar

Blomängen samarbetar med Annegården, Ungdomscentralen Rastis, Kulturcentralen STOA, Matteus församling, biblioteket och polisen i Östra centrum, lokala idrottsföreningar, scouterna och Folkhälsan.

7.4 Samarbete med arbetslivet

Eleverna får möjlighet att bekanta sig med arbetslivet genom studiebesök och besök av representanter för olika yrkesgrupper.

7.5 Internationellt samarbete

I Blomängen strävar vi till att eleverna har en tolerant inställning till det som är annorlunda bland annat genom att ordna temadagar och utställningar samt inbjuda gäster. Vi strävar till att delta i insamlingar och understödande projekt för världens barn.

8. UTVÄRDERING

8.1 Utvärdering av elever

De allmänna principerna

Bedömningens uppgift är att stöda, vägleda och sporra eleven på ett positivt sätt samt ge eleven och vårdnadshavaren information om hur inlärningsprocessen och elevens sociala utveckling framskrider.

Bedömningsgrunderna och tillämpningarna ligger till grund för bedömningen. Självbedömningen hjälper eleven att se sina egna möjligheter och utveckla sin egen förmåga i förhållande till de uppställda målen.

Bedömningen i årskurserna 1 – 4 görs med hjälp av en skriftlig rapport och i åk 5 – 6 med hjälp av ett sifferbetyg.

Siffror eller verbala omdömen

Bedömningsskalan i siffror:

10	utmärkta kunskaper
9	berömliga kunskaper
8	goda kunskaper
7	nöjaktiga kunskaper
6	försvarliga kunskaper
5	hjälpiga kunskaper
4	underkänt

Information om elevens framsteg, arbete och uppförande

Eleven och vårdnadshavaren får information bland annat genom skriftliga rapporter, betyg, utvärderings- och utvecklingssamtal, prov, skriftliga meddelanden samt muntligen.

Elevens lärare beslutar om bedömningen i läroämnen. Lärarkollegiet bedömer elevens uppförande.

Bedömning i läroämnen

Den enskilda eleven och hans prestationer och arbetsförmåga bedöms i alla samarbetssituationer genom fortlöpande iakttagelser och olika slag av arbetsuppgifter och prov. Eleven bedöms i förhållande till de uppställda målen, samt profilen för goda kunskaper i de olika ämnena (se ämnesdelarna) enligt följande:

Årskurs 2

- modersmål och litteratur
- matematik

Årskurs 4

- miljö- och naturkunskap
- musik
- bildkonst
- slöjd
- gymnastik

Årskurs 5

- modersmål och litteratur
- matematik
- religion/livsåskådning

Årskurs 6

- finska
- engelska/tyska
- biologi/geografi
- fysik/kemi
- historia

Elevers självutvärdering

Inom de olika ämnena utvärderar eleverna sitt arbete och diskuterar med läraren hur studieprestationerna kan förbättras. I samband med utvärderings – och utvecklingssamtalen mellan lärare – elev – föräldrar utvärderar eleven sina skolprestationer och sin sociala situation i skolan. Vid behov görs en handlings- och åtgärdsplan. Alla dokument från dessa utvärderings- och utvecklingssamtal sparas för att man ska kunna följa med utvecklingen.

Bedömning av elevens arbetsförmåga

- Är en del av bedömningen i ämnet.
- Relateras till hur eleven kan planera och förverkliga sitt arbete.
- Elevens initiativförmåga ingår i bedömningen av elevens arbetsförmåga.

Bedömning av elevens uppförande

- Antecknas i den skriftliga rapporten och sifferbetyget.
- Berörs också i utvärderings- och utvecklingssamtalen.

Specialundervisning

- Konstaterade inlärningssvårigheter och övriga specifika svårigheter som inverkar på elevens studieframgång beaktas vid bedömningen.
- Skolans speciallärare utför närmare utredningar vid behov.

Bedömning av elev med ett eget studieprogram

Elever som är överförda till specialundervisning med en individuell plan för undervisningen bedöms utgående från sina egna mål.

Framsteg i studierna

En elev som med godkänt resultat har fullgjort målen för årskursen uppflyttas till följande årskurs. En elev kan uppflyttas till följande årskurs trots att han eller hon har underkända prestationer om man bedömer att eleven kan klara av den följande årskursens studier med godkänt resultat.

En elev kan stanna kvar i en årskurs om hans eller hennes prestation har underkänts i ett eller flera ämnen och man bedömer att eleven inte uppnår den följande årskursens mål.

En elev kan stanna kvar i en årskurs om det är nödvändigt med tanke på elevens allmänna skolframgång även om han eller hon inte har några underkända prestationer. Vårdnadshavaren kallas till ett elevvårdsmöte för att beredas möjlighet att bli hörd innan beslutet fattas

Om elevens prestation har underkänts i ett eller flera läroämnen under årskursen bör eleven godkännas i särskilt förhör för att uppflyttas till följande årskurs.

Särskilt förhör

- En grupp bestående av lärare och skolledare beslutar angående eventuellt särskilt förhör i ämnet.
- Särskilt förhör gäller elever som är underkända.
- Särskilt förhör anordnas sista veckan i juni. Lärare organiserar och övervakar förhöret. Undervisande lärare gör förhöret.
- Kvarstanning avgörs av undervisande lärare och skolledare.

Elevers rättsskydd

Ifall vårdnadshavaren är missnöjd med betyget kan han begära omprövning senast två månader efter att betyget har givits. Denna anhållan gällande studieframgång riktas till och avgörs av skolledaren.

Ifall vårdnadshavaren är missnöjd med omprövningen kan han begära rättelse som riktas till och avgörs av länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan ålägga ny bedömning, bestämma vitsordet och bestämma ifall nya beslut skall fattas.

Betyg och utvärderingssamtal

Under höstterminen förs utvärderings- och utvecklingssamtal mellan lärare – elev – föräldrar alternativt ges höstterminsbetyg. Vinterterminens betyg ges ut fredag vecka 7. Läsårsbetyget ges ut i slutet av vårterminen sista vardagen vecka 22. Skolan använder de rapporter och betygsformulär som Utbildningsverket framställer.

Skiljebetyg ges åt elev som avgår under en termin. Beslut angående bedömningen av elev med skiljebetyg görs av klassläraren och skolledaren.

8.2 Utvärdering av skolans verksamhet; skolans egna rutiner

Målsättning

Utvärderingens uppgift är att ge information om hur väl vi har uppnått målen i läroplanen och den årliga verksamhetsplanen. Utvärderingen skall leda till en fortlöpande utveckling av undervisningen, läroplanen och verksamhetsplanen. Utvärderingen skall också leda till större självkännedom och till större öppenhet för olika problem. Utvärderingsprocessen slutar inte vid själva utvärderingstillfället utan en uppföljning bör alltid ske.

Metoder

I utvärderingsprocessen deltar lärare, elever, vårdnadshavare, övrig skolpersonal och skolmyndigheter. Informationen för utvärderingen fås genom diskussioner mellan de som deltar i skolarbetet, genom enkäter och genom utvärderings- och utvecklingssamtal. Utvärderingen skall helst dokumenteras.

Utvärderingen i skolan sker bland annat i följande sammanhang:

1. I början av höstterminen görs en verksamhetsplan upp och denna godkänns av direktionen. I verksamhetsplanen bestäms läsårets prioriteringar och hur skolan har tänkt förverkliga dem. I slutet av läsåret görs en utvärdering av verksamheten. Samtidigt blir utvärderingen en grund för nästa läsårs planering och verksamhet.
2. Utvärderings- och utvecklingssamtal förs också mellan skolledaren och lärare, och mellan skolledaren och linjedirektören/undervisningschefen.
3. Enkäter och undersökningar används vid utvärderingen av hela skolans verksamhet.
4. På personalmöten utvärderas verksamheten inom skolan.

9. MÅLEN FÖR OCH INNEHÅLLET I UNDERVISNINGEN

9.1 Temahelheter och helhetsundervisning

I Blomängen behandlar vi temahelheterna både som ämnesshelheter och integrerade i den övriga undervisningen. Målet med en integrerad undervisning är att lära ut förmågan att bygga upp helheter. Detta görs på det sätt som elevens utvecklingsskede förutsätter. Dessutom betonas de allmänna målen för fostran och utbildning.

Temahelheter är centrala tyngdpunktsområden inom skolans fostran och undervisning, vars mål och innehåll ingår i många läroämnena. De kan beskrivas som teman som integrerar fostran och undervisning. De syns i skolans verksamhetskultur och genom dem svarar skolan på de utmaningar som möter eleven i dagens samhälle.

ARBETSFORMER

De arbetsformer som vi använder oss av varierar till en del beroende på temahelhetens innehåll. En del temahelheter integreras i andra ämnen medan andra behandlas som temadagar eller vid speciella tillfällen. I punkten Förverkligande som finns efter att målen och det centrala innehållet i temahelheten har presenterats ges exempel på hur temahelheten tas upp här i Blomängen. Idén med temahelheterna är att de genomsyrar undervisningen från det eleven börjar i skolan och ända upp i högstadiet.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker genom iakttagelser av eleverna. Inom temahelheterna har eleverna ett ypperligt tillfälle att öva sin självutvärdering. När temahelheterna integreras med övriga ämnen sker utvärderingen i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

1. ATT VÄXA SOM MÄNNISKA

Syftet med temaområdet "Att växa som människa", som ingår i all undervisning, är att stöda elevens hela utveckling och livsfärdighet. Målet är att skapa en uppväxtmiljö som å ena sidan stödjer utvecklingen av individualiteten och en sund självkänsla och å andra sidan elevens utveckling som samhällsmedlem med jämlikhet och respekt som utgångspunkt. Denna temahelhet genomsyrar all verksamhet och syns i det dagliga arbetet.

MÅL

Eleven lär sig

- att bedöma det etiska i sitt handlande och att känna igen vad som är rätt och fel
- att förstå vad estetiska upplevelser betyder för livskvaliteten
- att utveckla en egen inlärningsstil
- att verka som medlem i en grupp och i en gemenskap.

CENTRALT INNEHÅLL

- faktorer som inverkar på det fysiska, psykiska och sociala välmåendet
- identifiera och hantera känslor
- rättvisa, jämlikhet och respekt
- estetiska iakttagelser och tolkning av estetiska och kulturella fenomen
- inlärningsfärdigheter och långsiktig, målinriktad självutveckling
- att ta hänsyn till andra, rättigheter, skyldigheter och ansvar i en grupp

FÖRVERKLIGANDE

Temahelheten "Att växa som människa" är ett genomgående tema i alla årskurser och ämnen. I nybörjarundervisningen lyfts temahelheten speciellt fram i modersmål, religion, livsåskådning och miljö- och naturkunskap. I årskurserna 3 – 6 fördjupas temahelhetens innehåll utöver de ovannämnda även i konstämnen och i gymnastik. Elevernas självutvärdering, som sker på olika sätt genom hela skoltiden, understöder denna temahelhet genom att eleverna på så sätt utvecklar sin självkänedom.

2. KULTURELL IDENTITET OCH INTERNATIONALISM

Syftet med temaområdet "Kulturell identitet och internationalism" är att hjälpa eleven att förstå den finländska och den europeiska kulturidentitetens karaktär och härmed finna sin egen kulturidentitet. Syftet är även att utveckla sin förmåga till växelverkan mellan olika kulturer och till internationalism.

MÅL

Eleven

- lär känna och uppskatta det egna andliga och materiella kulturarvet och lär sig betrakta den finlandssvenska och finska kulturidentiteten som en del av en specifikt finländsk, nordisk och europeisk kultur
- lär sig förstå rötterna och mångsidigheten i den egna kulturen samt lär sig se sin egen generation som den som för kulturarvet vidare och utvecklar tidigare generationers levnadssätt
- bekantar sig med andra kulturer och livsåskådningar och får beredskap att fungera i ett mångkulturellt samhälle och i internationellt samarbete
- lär sig förstå faktorer som bidrar till kulturidentiteten och deras betydelse för individen och samhället.

CENTRALT INNEHÅLL

- den egna kulturen, hembygdens kultur, den finländska, den nordiska
- andra kulturer och kulturell mångfald
- mänskliga rättigheter och förutsättningar för förtroende mellan människogrupper, för inbördes uppskattning och för ett framgångsrikt samarbete
- internationalism inom olika livsområden och förmåga till internationell växelverkan
- betydelsen av seder och bruk

FÖRVERKLIGANDE

Denna temahelhet uppmärksammas vid årligen återkommande högtider och evenemang som t.ex. julen, påsken, Lucia och självständighetsdagen. Internationalismen framkommer i de olika läroämnena och även i samband med olika tillställningar. I årskurserna 3 – 6 tangeras hela temahelheten naturligt i de olika språken, historia, religion samt miljö- och naturkunskap. Helsingfors och den finlandssvenska kulturen betonas speciellt inom denna temahelhet.

3. KOMMUNIKATION OCH MEDIEKUNSKAP

Syftet med temaområdet "Kommunikation och mediekunskap" är att utveckla elevens uttrycksförmåga och interaktionsfärdigheter, främja förståelsen av mediernas ställning och betydelse samt att utveckla förmågan att använda media. De kommunikativa färdigheter som betonas är deltagande, växelverkan och gemenskap. Eleven skall öva sig i mediekunskap både som informationsanvändare och –skapare.

MÅL

Eleven lär sig

- att uttrycka sig mångsidigt och ansvarsfullt samt att tolka andras kommunikation
- att utveckla sin förmåga att hantera information samt att jämföra, välja och utnyttja den information som han eller hon har sökt fram
- att skapa och förmedla information och att utnyttja media ändamålsenligt
- att använda olika slag av medier och medieteknik både i informationssökning och –förmedling och i olika interaktionssituationer.

CENTRALT INNEHÅLL

- att uttrycka egna känslor och tankar, olika uttryckssätt och deras användning i olika situationer
- källkritik, dataskydd och yttrandefrihet
- medietekniska redskap och allsidig användning av dem samt datanätsetik

FÖRVERKLIGANDE

Denna temahelhet tas upp på olika sätt inom olika ämnen, bland annat genom drama och användning av dagstidningar och andra medier. På nybörjarstadiet behandlas grundfärdigheter inom IKT och fördjupning sker i de högre klasserna. Den kommunikativa färdigheten och muntliga framställningen övas genomgående i så gott som alla ämnen.

4. DELTAGANDE, DEMOKRATI OCH ENTREPRENÖRSKAP

Syftet med temaområdet "Deltagande, demokrati och entreprenörskap" är att hjälpa eleven att se samhället ur olika perspektiv och att utveckla de färdigheter som eleven behöver för att delta i samhällsverksamhet samt att skapa en grund för entreprenörmässiga handlingssätt. Skolans pedagogiska miljö och verksamhetsformer skall stöda elevens utveckling till en självständig, företagsam, målmedveten, samarbetskunnig och deltagande medborgare samt stödja eleven i att bilda sig en realistisk bild av sina möjligheter att påverka.

MÅL

Eleven lär sig

- att förstå skolgemenskapens betydelse, verksamhetsformer och behov och se detta ur ett samhällsnyttigt perspektiv
- att bilda sig en egen uppfattning i olika frågor genom att utnyttja olika slags expertis
- att delta på ett ändamålsenligt sätt och att ta ansvar för skötseln av gemensamma angelägenheter i sitt skolsamfund och i närsamhället
- att möta och hantera förändringar, osäkerhet och konflikter samt att fungera på ett företagsamt och initiativrikt sätt
- att handla innovativt och på lång sikt för att nå ett mål samt att bedöma den egna verksamheten och dess påverkan.
- känna arbetslivet.

CENTRALT INNEHÅLL

- grundläggande kunskaper om skolsamfundets, den offentliga sektorns, verksamhet och arbetsfördelning
- demokratins betydelse i gemenskapen och samhället
- olika sätt att delta och påverka i medborgarsamhället
- att delta och påverka i den egna skolan och livsmiljön samt bedöma verkningarna av sitt eget handlande

FÖRVERKLIGANDE

Temahelheten "Deltagande, demokrati och entreprenörskap" behandlas med tonvikt på de två första. I nybörjarundervisningen tangeras entreprenörskap främst genom presentation och diskussion om olika yrken. I de högre klasserna tar eleverna även del i olika projekt inom och utanför skolan som utvecklar deras entreprenörskap. Skolans elever påverkar och deltar i beslutfattande samt tränar sig i demokratiskt tänkande genom omröstningar och diskussioner. Dessutom deltar elevrepresentanter i skolans elevråd, Blområdet.

5. ANSVAR FÖR MILJÖ, VÄLFÄRD OCH EN HÅLLBAR UTVECKLING

Syftet med temaområdet "Ansvar för miljö, välfärd och en hållbar utveckling" är att öka elevens förutsättningar och motivation då det gäller att verka för miljöns och människans välfärd. Målet för den grundläggande utbildningen är att fostra miljömedvetna medborgare som har förbundit sig vid en hållbar livsstil. Skolan skall lära eleven framtidstänkande och att bygga framtiden på ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbara lösningar.

MÅL

Eleven lär sig

- att förstå nödvändigheten av miljövard och förutsättningarna för människans välfärd samt förhållandet dem emellan
- att varsebli förändringar i miljön och i människors välbefinnande
- att bedöma sin egen konsumtion och vilken inverkan hans eller hennes eget handlings sätt har samt att tillägna sig sådana handlings sätt som en hållbar utveckling förutsätter.

CENTRALT INNEHÅLL

- en ekologiskt, ekonomiskt, kulturellt och socialt hållbar utveckling i den egna skolan och livsmiljön
- individens och samhällets ansvar för tillståndet i livsmiljön och för människornas välfärd
- miljövärden och en hållbar livsstil
- kontroll över sin egen ekonomi och sitt eget konsumtionsbeteende, konsumentens möjligheter att påverka
- en önskvärd framtid och val och verksamhet som en sådan förutsätter

FÖRVERKLIGANDE

Temahelheten behandlas och inövas genom att återanvända och avfallssortera. Eleven övar sig även i att tänka på miljövärd då han/hon rör sig i naturen och sin närmiljö. Denna temahelhet tas upp på olika sätt inom olika ämnen, främst i miljö- och naturkunskap t ex genom naturstigar och utfärder samt i bildkonst. Temahelheten kan även tas upp som temadagar i skolan.

6. TRYGGHET OCH TRAFIKKUNSKAP

Syftet med temaområdet "Trygghet och trafikkunskap" är att lära eleven att inse trygghetens fysiska, psykiska och sociala dimensioner samt att handleda eleven till ett ansvarsfullt beteende. Den grundläggande utbildningen skall ge eleven färdigheter som hör samman med åldern för att verka trygghetsfrämjande i olika verksamhetsmiljöer och situationer.

MÅL

Eleven lär sig

- att känna igen säkerhets- och hälsorisker, att förutse och undvika farliga situationer samt att handla på ett sätt som främjar hälsa och trygghet
- att främja icke – våld och handla konstruktivt i mobbningsituationer
- att handla ändamålsenligt i olycksfall – och krissituationer
- att bete sig ansvarsfullt och tryggt i trafiken
- att påverka säkerheten i trafikmiljön och andra verksamhetsmiljöer
- att känna samhällets välfärdstjänster.

CENTRALT INNEHÅLL

- att skydda sig mot olyckor, rusmedel och kriminalitet i den egna livsmiljön
- arbetssäkerhet och miljöskydd
- handlingsmodeller som främjar hälsa, trygghet, icke – våld och fred
- våldets dimensioner i närmiljön och samhället
- centrala trafikregler och olika slags trafikmiljöer
- trafikbeteende som tar hänsyn till andra, säkerhet och säkerhetsanordningar i trafikmiljön
- att kartlägga farliga ställen i närmiljön och att förbättra säkerheten
- främjande av trygghet genom samarbetet mellan hem och skola

FÖRVERKLIGANDE

Temahelheten "Trygghet och trafik kunskap" är ett genomgående tema varje år i alla årskurser. Trafikkunskapen behandlas mer ingående i nybörjarundervisningen, medan tonvikten i de högre årskurserna ligger på repetition och befästande av redan erhållen kunskap. Trygghet värderas väldigt högt i skolan, så att alla elever skall känna sig trygga och välkomna. Trygghet nås genom samarbete över klassgränser, sociala evenemang och temadagar. Temahelheten behandlas som en naturlig del av undervisningen i samtliga ämnen och lyfts speciellt fram i miljö- och naturkunskap, religion, livsåskådning, gymnastik och slöjd. Elevvården stöder elevens välbefinnande och trivsel.

7. MÄNNISKAN OCH TEKNOLOGIN

Syftet med temaområdet "Människan och teknologin" är att hjälpa eleven att förstå människans förhållande till teknologin och att se teknologins betydelse i vårt vardagsliv. Den grundläggande utbildningen skall ge baskunskaper om teknologin, dess utveckling och inflytande, ge handledning i förnuftiga val och väcka frågor om etik, moral och jämlikhet i anknytning till teknologin. I undervisningen skall man utveckla förmågan att förstå verksamhetsprinciperna för redskap, apparater och maskiner och lära eleverna hur de används.

MÅL

Eleven lär sig

- att använda informationsteknisk apparatur och program samt att använda datanät för olika ändamål.

CENTRALT INNEHÅLL

- användning av informationsteknik och datanät
- frågor om etik, moral, välfärd och jämlikhet i anknytning till teknologin

FÖRVERKLIGANDE

Denna temahelhet tas upp på ett enkelt och praktiskt plan i nybörjarundervisningen, t.ex. genom att diskutera apparaters livscykel och jämförelser mellan förr och nu. I de högre årskurserna diskuteras och behandlas "Människan och teknologin" i sin helhet. Frågor kring teknologin och dess användning diskuteras i olika ämnen, bland annat i historia, slöjd, bildkonst samt fysik och kemi. Temadagar kring teknologi anordnas i mån av möjlighet.

9.2 Ämnena och ämneshelheterna: mål, innehåll, arbetssätt och utvärdering

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Språket har en central betydelse för inläringen. Modersmålsinläringen är alltså inte begränsad till ett läroämne, ett visst åldersstadium eller en årskursnivå. Språkinläringen är en fortlöpande process, som börjar i hemmet och fortsätter i daghem och skola. Med hjälp av språket skapar vi vår identitet, bygger upp sociala relationer och uttrycker känslor och tankar.

Inom modersmål och litteratur satsar skolan på att utveckla och stärka elevernas kunskaper och färdigheter i svenska. Vi försöker skapa en naturlig, positiv attityd till undervisningsspråket genom att eleverna blir hemmastadda i den finlandssvenska språk- och kulturgemenskapen.

I modersmålsundervisningen strävar vi efter att eleven

- får språklig säkerhet, vågar och kan uttrycka sig naturligt i tal och skrift och därigenom känner glädje över att använda språket
- uppnår en god läsfärdighet, förstår innehållet i det lästa och kan utnyttja det på ett ändamålsenligt sätt
- kan orientera sig i skolans och stadens bibliotek
- utvecklar självständiga läsvanor, får en levande läslust och litteraturupplevelser som berikar personligheten.

ÅRSKURS 3

MÅL

Eleven

- deltar aktivt i olika kommunikationssituationer och lär sig förstå kommunikation som en process genom att lyssna, ge och ta emot synpunkter
- bekantar sig med informationssökning
- lär sig läsa texter lämpliga för sin ålder
- fortsätter träna rättstavning och interpunktion, vågar och vill skriva olika slag av egna texter
- befäster handskriften
- bekantar sig med ordklasserna
- bekantar sig med olika slags litteratur.

CENTRALT INNEHÅLL

Interaktionsfärdigheter

Eleven deltar i olika diskussioner kring varierande teman.

Eleven lär sig förstå innebörden av kommunikation genom olika övningar.

Informationssökning

Eleven tränar enkel informationssökning.

Eleven bekantar sig med biblioteket.

Textförståelse

Eleven läser olika slags texter och tränar textförståelse.

Skriva och tala

Eleven övar rättstavning och meningsbyggnad genom olika slags övningar.
Eleven skriver egna berättelser med skrivstil.

Språkets funktion, struktur och form

Eleven bekantar sig med substantiv, verb och adjektiv.

Litteratur

Eleven läser rikligt med olika slags litteratur.

Eleven bekantar sig med biblioteket samt redogör för personliga och gemensamma läserfarenheter.

ARBETSFORMER

Vid val av arbetsformer är det viktigt att utgå från elevens ålder och utvecklingsnivå. Lämpliga arbetsformer är sådana som aktiverar och lär eleven att självständigt tillägna sig information och kunskap. För att uppnå målen för modersmålsundervisningen kan följande arbetsformer användas

- par- , grupp – och klassdiskussioner
- improvisation, berättande, lek och drama
- läsning
- lyssnande
- muntlig redogörelse
- produktion och analys av texter
- skrivövningar

UTVÄRDERING

- skrivförmågan; diktamen, friskrivning
- läsförmågan: läsläxa, textförståelse
- hörförståelse; diskussioner
- muntliga och skriftliga prov och förhör

ÅRSKURS 4

MÅL

Eleven

- deltar i diskussionssituationer och lär sig förstå kommunikation som en process genom att lyssna, ge och ta emot synpunkter
- lär sig söka information ur lämpliga källor och plocka fakta ur texter
- lär sig läsa både faktatexter och fiktiva texter lämpliga för sin ålder
- fortsätter träna rättstavning och interpunktion
- utvecklar sin meningsbyggnad
- producerar flytande texter med ett logiskt och strukturerat innehåll
- arbetar med ordklasserna och bekantar sig med satsdelarna
- läser olika slags litteratur
- bekantar sig med övriga nordiska språk.

CENTRALT INNEHÅLL

Interaktionsfärdigheter

Eleven berättar och refererar, uttrycker sin egen åsikt och debatterar.
Eleven bekantar sig med de nordiska språken.

Informationssökning

Eleven övar sig att söka enkel information via internet och uppslagsverk.

Textförståelse

Eleven övar sig att förstå olika faktatexter.
Eleven plockar ut det väsentliga ur olika slags texter.

Skriva och tala

Eleven övar rättstavning och interpunktion genom olika skriftliga övningar, textbehandling samt genom att använda sig av grundregler.
Eleven övar sig i att använda styckeindelning, rubriker och tankekartor.
Eleven kan se de tydligaste skillnaderna mellan tal- och skriftspråk.

Språkets funktion, struktur och form

Eleven fortsätter att arbeta med substantiv, verb och adjektiv samt bekantar sig med subjekt, predikat och objekt.

Litteratur

Eleven läser rikligt med litteratur.
Eleven bekantar sig med litteratur och berättelser på de nordiska språken.

ARBETSFORMER

Vid val av arbetsformer är det viktigt att utgå från elevens ålder och utvecklingsnivå. Lämpliga arbetsformer är sådana som aktiverar och lär eleven att självständigt tillägna sig information och kunskap. För att uppnå målen för modersmålsundervisningen kan följande arbetsformer användas

- par-, grupp- och klassdiskussioner
- improvisation, berättande, lek och drama
- läsning
- lyssnande
- muntlig redogörelse
- produktion och analys av texter
- skrivövningar

UTVÄRDERING

- skrivförmågan; diktamen, friskrivning, skriftliga projekt
- läsförmågan; läsläxa, textförståelse, presentationer av skriftliga projekt
- muntliga och skriftliga prov och förhör

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven

- deltar i diskussionssituationer och lär sig förstå kommunikation som en process genom att lyssna, ge och ta emot synpunkter
- lär sig söka information ur lämpliga källor och plocka fakta ur texter
- lär sig läsa både fakta och fiktiva texter lämpliga för sin ålder och använda sig av olika lässtrategier
- fortsätter träna rättstavning och interpunktion
- utvecklar fortsättningsvis sin meningsbyggnad
- producerar flytande texter med ett logiskt och strukturerat innehåll
- arbetar med ordklasserna och satsdelarna
- läser olika slags litteratur
- bekantar sig med olika former av media.

CENTRALT INNEHÅLL

Interaktionsfärdigheter

Eleven berättar och refererar, uttrycker sin egen åsikt och debatterar.

Informationssökning

Eleven övar sig att söka information via internet och uppslagsverk.

Textförståelse

Eleven övar sig att förstå olika faktatexter.

Eleven plockar ut det väsentliga ur olika slags texter och lär sig olika lässtrategier såsom stödord, skumläsning, översiktsläsning.

Skriva och tala

Eleven övar rättstavning och interpunktion genom olika skriftliga övningar, textbehandling samt använder sig av grundregler.

Eleven övar sig i att använda styckeindelning, rubriker och tankekartor.

Eleven kan se de tydligaste skillnaderna mellan tal- och skriftspråk.

Språkets funktion, struktur och form

Eleven fortsätter att arbeta med substantiv, verb, adjektiv och räkneord samt med subjekt, predikat, objekt och predikatsfyllnad.

Litteratur

Eleven läser rikligt med litteratur.

Eleven arbetar med olika slags media, t ex tidningen.

ARBETSFORMER

Vid val av arbetsformer är det viktigt att utgå från elevens ålder och utvecklingsnivå. Lämpliga arbetsformer är sådana som aktiverar och lär eleven att självständigt tillägna sig information och kunskap. För att uppnå målen för modersmålsundervisningen kan följande arbetsformer användas

- par-, grupp- och klassdiskussioner
- improvisation, berättande, lek och drama

- läsning
- lyssnande
- muntlig redogörelse
- produktion och analys av texter
- skrivövningar

UTVÄRDERING

- skrivförmågan; diktamen, friskrivning, skriftliga projekt
- läsförmågan; läsläxa, textförståelse, presentationer av skriftliga projekt
- muntliga och skriftliga prov och förhör

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Kommunikation

Eleven

- strävar efter att utveckla sin muntliga och skriftliga uttrycksförmåga i olika kommunikationssituationer
- tar till orda i diskussioner och berättar om och beskriver sina egna iakttagelser, idéer och åsikter och jämför dem med andras
- strävar efter att nå fram med sitt budskap och kan i någon mån anpassa sitt uttryckssätt till situationen och till mediet
- vill och kan lyssna till andras tankar och synpunkter och har förmåga att uttrycka egna åsikter både verbalt och nonverbalt
- kan uppfatta det centrala innehållet i texter av olika slag, även sådana som innehåller både ord, bilder och ljud
- klarar av att för en bekant publik hålla en kort och till strukturen klar muntlig presentation
- tar aktivt del i drama och andra estetiska uttrycksformer.

Att tolka och bruka olika slags texter

Eleven

- kan läsa flytande
- kan använda ett flertal olika lässtrategier och går i dialog med texten
- förstår vad en informationssökningsprocess innebär
- kan använda sig av biblioteket och hittar ändamålsenlig information i tryckta och i elektroniska källor
- kan hitta väsentlig information i texter som är avpassade för åldern och har prövat på att tillämpa källkritik
- läser fiktiva texter som ger både kunskap och glädje.

Att producera och bruka olika slags texter

Eleven

- kan både skriftligt och muntligt producera olika slag av texter, såsom berättelser, beskrivningar och informativa texter
- har skrivit flera texter för olika situationer och är van vid att planera, bearbeta och förbättra sin text
- är medveten om att en del av textplaneringsprocessen består i att finna idéer och samla kunskap och erfarenhet

- förstår idén med styckeindelning då man strukturerar en text och kan bygga upp sina texter logiskt
- behärskar två typer av handstil, textning och skrivstil, har utvecklat en läslig skrivstil och är även van vid att producera text med hjälp av textbehandling
- kan använda ordböcker och andra språkliga hjälpmedel i syfte att utveckla sitt ordförråd
- förstår skillnaderna mellan talat och skrivet språk så väl att det syns i elevens egna texter
- känner till principerna för rättstavning vid användning av stor och liten bokstav och vanliga ljudstridigt stavade ord, kan tillämpa principen om sammanskrivning av sammansatta ord och tillämpa de centrala reglerna för interpunktion.

Språk, litteratur och kultur

Eleven

- använder sig av sina kunskaper om och färdigheter i språket för att förstå och producera texter
- kan reflektera över förhållandet mellan form och innehåll i ord, satser, meningar och texter
- kan reflektera över skillnaderna mellan talat och skrivet språk
- kan laborera med ord i ordklasser, böja vanliga ord och urskilja predikat och subjekt i en enkel sats
- har läst de böcker som klassen valt att läsa tillsammans och dessutom ett flertal valfria böcker, kortare texter och lyrik
- har förmåga att välja intressant litteratur för sin läsning och kan i någon mån beskriva sig själv som läsare
- strävar efter att synliggöra insikter och erfarenheter och att utveckla sin fantasi genom läsandet
- har bekantat sig med fiktiva texter genom film, teater och andra medier
- känner till de språk som talas i närmiljön och i de nordiska grannländerna.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven

- deltar fortsättningsvis i diskussionssituationer och utvecklar en större säkerhet i kommunikationssituationer
- fortsätter söka information ur lämpliga källor och plocka fakta ur texter
- läser både fakta och fiktiva texter lämpliga för sin ålder och stärker sin färdighet i att tolka och utvärdera det lästa
- fortsätter träna rättstavning och interpunktion
- producerar mångsidiga texter med ett logiskt och strukturerat innehåll
- fortsätter arbeta med ordklasserna och satsdelarna
- ökar och fördjupar sitt läs- och litteraturintresse genom att läsa varierande litteratur
- börjar få en uppfattning om hur texter och medier kan påverka oss.

CENTRALT INNEHÅLL

Interaktionsfärdigheter

Eleven berättar och refererar, uttrycker sin egen åsikt och debatterar.

Informationssökning

Eleven övar sig att söka information via internet och uppslagsverk.

Textförståelse

Eleven övar sig att förstå olika faktatexter.

Eleven plockar ut det väsentliga ur olika slags texter och lär sig olika lässtrategier såsom stödord, skumläsning, översiktsläsning.

Skriva och tala

Eleven övar rättstavning och interpunktion genom olika skriftliga övningar, textbehandling samt använder sig av grundregler.

Eleven övar sig fortsättningsvis i att använda styckeindelning, rubriker och tankekartor.

Eleven kan se de tydligaste skillnaderna mellan tal- och skriftspråk.

Språkets funktion, struktur och form

Eleven fortsätter att arbeta med substantiv, verb, adjektiv och räkneord samt bekantar sig med adverb, pronomen och prepositioner.

Eleven arbetar vidare med subjekt, predikat, objekt, predikatsfyllnad och adverbial.

Litteratur

Eleven läser rikligt med litteratur samt analyserar och reflekterar över det lästa.

Eleven arbetar med olika slags media, t ex tidningen.

ARBETSFORMER

Vid val av arbetsformer är det viktigt att utgå från elevens ålder och utvecklingsnivå. Lämpliga arbetsformer är sådana som aktiverar och lär eleven att självständigt tillägna sig information och kunskap. För att uppnå målen för modersmålsundervisningen kan följande arbetsformer användas

- par-, grupp- och klassdiskussioner
- improvisation, berättande, lek och drama
- läsning
- lyssnande
- muntlig redogörelse
- produktion och analys av texter
- skrivövningar

UTVÄRDERING

- skrivförmågan; diktamen, friskrivning, skriftliga projekt
- läsförmågan; läsläxa, textförståelse, presentationer av skriftliga projekt
- muntliga och skriftliga prov och förhör

FINSKA, A-lärokurs

Syftet med undervisningen i finska är att ge enspråkiga svenska elever sådana kunskaper och färdigheter i landets majoritetsspråk så att de reder sig i tal och skrift i alldagliga språksituationer och kan ta del av information, aktuella frågor och underhållning i massmedia även på finska. Till studierna i ämnet hör även kännedom om finsk kultur och litteratur, samt grundläggande insikter i språkets byggnad, funktion och variation.

De tvåspråkiga eleverna ges möjlighet att utveckla och fördjupa sina tidigare kunskaper och färdigheter enligt en särskild modersmålsinriktad lärokurs.

FINSKA SOM A – SPRÅK

A – lärokursen i finska inleds som obligatoriskt språk i årskurs 3.
Alternativt studerar eleven enligt den modersmålsinriktade lärokursen.

Eleverna skall tillägna sig de vanligaste orden och de viktigaste basstrukturerna för alldagliga språksituationer och ämnen så att de förstår, kan reagera och svara på tilltal samt också själva kan och vågar uttrycka sig på finska. Eleverna skall utveckla en positiv attityd till språket, så att de upplever att de kan och vill lära sig det. Till grundstudierna hör också kännedom om landets tvåspråkiga kulturarv, såsom platser, sedvänjor, talesätt, sånger och berättelser.

ÅRSKURS 3

MÅL

Eleven tillägnar sig de vanligaste orden och uttrycken i vardagliga språksituationer.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden, situationer och funktioner

- platser och händelser i hem, skola och närmiljö
- hälsa, tacka, visa och fråga
- siffror och färger
- djur
- sånger, rim och ramsor
- högtider

Strukturer

- jakande presens, nominativ, genitiv, inessiv och adessiv

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

MÅL

Eleven kan berätta om bilder och situationer i anslutning till kursen.
Eleven kan skriva enkla meningar.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden, situationer och funktioner

- platser och händelser i hem, skola och närmiljö
- tider
- fritid
- kroppsdelar och kläder
- mat
- högtider

Strukturer

- nekande presens, tema av nomen, imperativ, objekt, räkneord, partitiv, lokalkasus och stadieväxling

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven kan skriva korta berättelser samt översätta korta meningar från och till finska.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden, situationer och funktioner

- hobbyn
- resor
- mat
- naturen
- känslor
- högtider

Strukturer

- jakande imperfekt, infinitiv I, essiv och possessivt suffix och objekt

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven kan uttrycka sig både muntligt och skriftligt på de ämnesområden och med hjälp av de strukturer som inlärts

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden, situationer och funktioner

- idrott och intressen
- åsikter
- trafik
- yrken och redskap
- högtider

Strukturer

- nekande imperfekt, perfekt, translativ och partitiv objekt

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I ÅRSKURS 6

Färdighetsnivån i språket i årskurs 6 enligt nivåskalan för språkkunskaper (se bilaga):

<i>Hörförståelse</i>	<i>Tal</i>	<i>Läsförståelse</i>	<i>Skrift</i>
<i>A.1.3 Fungerande elementär språkfärdighet</i>	<i>A1.3 Fungerande elementär språkfärdighet</i>	<i>A2.1 Den grundläggande språkfärdighetens begynnelseskede</i>	<i>A1.3 Fungerande Elementär språkfärdighet</i>

Nivåerna är riktgivande. Vid vitsordsgivningen i finska kan i årskurs 6 ännu i någon mån tas hänsyn till elevens varierande kontakt med språket i närmiljön. Utöver de angivna kraven på respektive nivå i bilagan skall eleven kunna ange några av de viktigaste skillnaderna mellan finskan och svenskan, redogöra för elementära realia, t.ex. för namn, orter, platser och sedvänjor i Finland. I samband med lärandet och redovisningen av sina kunskaper skall han eller hon visa grundläggande förtrogenhet med de arbetssätt och strategier som behövs för eleven att lära sig finska och språk över huvud taget.

MODERSMÅLSINRIKTAD FINSKA

Syftet med den modersmålsinriktade lärokursen i finska är att ge de tvåspråkiga eleverna i de finlandssvenska grundskolorna möjlighet att förbättra och fördjupa de praktiska språkkunskaper som de förvärvat sig hemma eller i sin närmiljö, att göra dem medvetna om sitt språk, sitt kulturarv och sin dubbla identitet. Den modersmålsinriktade finskundervisningen gör det också möjligt för de enspråkigt svenska eleverna att få en mera adekvat undervisning och bedömning, då elever som har olika språkbakgrund och följt olika lärokurser inte behöver undervisas tillsammans och jämföras med varandra.

ÅRSKURS 3

MÅL

Eleven

- lär sig läsa och skriva finska utifrån den språkförmåga han eller hon bär med sig
- lär sig att läsa för åldern lämplig litteratur på finska.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden

- platser och händelser i hem, skola och närmiljö
- djur
- tid
- finsk barn- och ungdomslitteratur, sånger
- brev, dagbok
- högtider (kulturell identitet)

Strukturer

- ordklasser: substantiv (stor och liten bokstav), verb (jakande och nekande presens) och adjektiv
- lång vokal och dubbelkonsonant

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp. Arbetsformerna stimulerar och inspirerar eleven att producera egen text både muntligt och skriftligt.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

MÅL

Eleven

- fördjupar och nyanserar sitt ordförråd på olika ämnesområden
- stiftar bekantskap med det finska kulturarvet.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden

- platser och händelser i närmiljön
- trafik
- fritid och natur, hållbar utveckling
- djur
- tid
- muntliga berättelser
- lekar
- finsk barn- och ungdomslitteratur, sånger
- introduktion till Kalevala
- högtider

Strukturer

- samman- och sarskrivning av ord
- diftonger
- synonymer och motsatser
- ordklasser: substantiv, verb (jakande och nekande imperfekt samt imperativ) och adjektiv (komparation)

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp. Arbetsformerna stimulerar och inspirerar eleven att producera egen text både muntligt och skriftligt.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven

- blir mera medveten om sitt språkbruk, om finskans byggnad, ordförråd och betydelser
- har en positiv attityd till vardera nationalspråket.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden

- resor
- idrott
- kroppsdelar
- massmedia och kommunikation
- dialekter
- muntligt framförande
- finsk ungdomslitteratur
- finsk litteraturhistoria: Aleksis Kivi
- högtider

Strukturer

- ordklasser: substantiv, verb (tidsformerna i aktiv och passiv form), adjektiv, numeraler och pronomen
- lokalkasus och genitiv i jämförelse med svenskans prepositioner

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp. Arbetsformerna stimulerar och inspirerar eleven att producera egen text både muntligt och skriftligt.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven

- lär sig hålla talspråk, slang och vårdad standardfinska isär
- skapar en realistisk bild av sin förmåga, så att han eller hon kan och vill lära sig mera finska också på egen hand
- får färdigheter att klara sig i det finskspråkigt samhället.

CENTRALT INNEHÅLL

Ämnesområden

- finsk ungdomslitteratur
- slang
- ordförrådsutvidgning och fördjupning av tidigare teman
- diskussionsövningar/deltagande demokrati
- skrivövningar: olika typer av texter
- finsk kultur; Kalevala
- högtider

Strukturer

- alla ordklasser
- lokalkasus och andra vanliga kasusformer
- böjningen av svårare ordtyper

ARBETSFORMER

Mångsidiga övningar i att lyssna, tala, läsa och skriva både enskilt, i par och i grupp. Arbetsformerna stimulerar och inspirerar eleven att producera egen text både muntligt och skriftligt.

UTVÄRDERING

Utvärderingen baserar sig på vad eleven presterar muntligt och skriftligt enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I ÅRSKURS 6

Färdighetsnivån i språket i årskurs 6 enligt nivåskalan för språkkunskaper (se bilaga):

<i>Hörförståelse</i>	<i>Tal</i>	<i>Läsförståelse</i>	<i>Skrift</i>
<i>B1.2 Flytande grundläggande språkfärdighet</i>	<i>B1.1 Fungerande grundläggande språkfärdighet</i>	<i>B1.2 Flytande grundläggande språkfärdighet</i>	<i>B1.1 Fungerande grundläggande språkfärdighet</i>

Kriterierna är riktgivande och tillämpas ännu i årskurs 6 med hänsyn till språkmiljön och till hur mycket undervisning som getts enligt den modersmålsinriktade lärokursen. Utöver de angivna färdigheterna på respektive nivå skall eleverna uppvisa medvetenhet om sitt språk och sin språkförmåga, vilja att iaktta och korrigera sitt språk i tal och skrift, grundläggande insikter i skillnaderna mellan finska och svenska, samt intresse för och förmåga att läsa för åldern lämplig skönlitteratur på finska.

ENGELSKA, A-lärokurs

Undervisningen i engelska skall ge eleven färdighet i att handla i kommunikationssituationer på målspråket. Undervisningens uppgift är att vänja eleven vid att använda sin språkfärdighet och att fostra eleven till att sätta värde på livsformerna i andra kulturer. Eleven skall också lära sig att förstå att språket som färdighetsämne och kommunikationsmedel förutsätter långsiktig och allsidig kommunikativ träning. Engelskan är som läroämne ett kultur- och färdighetsämne.

ÅRSKURS 4

MÅL

Språkfärdighet

Eleven

- kan kommunicera med hjälp av mycket enkla fraser i vardagliga situationer
- lär sig berätta grundläggande fakta om sig själv och sin närmaste krets
- förstår vardagsengelska i tal och skrift
- producerar enkla texter
- inser betydelsen av rättstavning.

Kulturell kompetens

Eleven

- uttrycker sig artigt i enlighet med det anglosaxiska språkbruket (t.ex. *please*, hela meningar)
- känner till att det finns språkskillnader mellan engelskan som talas i olika länder och regioner.

Inlärningsstrategier

Eleven

- tar ansvar för sin egen inläring både hemma och i klassen genom att göra läxor, ge arbetsro och utföra sina uppgifter
- inser att språkstudier kräver idogt arbete och tålamod
- förstår att språket byggs upp stegvis och att grunden bör vara god
- lär sig att utnyttja läroboken
- lär sig att bedöma sitt arbete och sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

CENTRALT INNEHÅLL

Situationer och ämnesområden med perspektiv på det egna språkets och det främmande språkets språkområde

- närmiljö – hemmet, skolan och fritiden
- jag och min familj
- klassrumsord
- räkneord
- färger
- djur
- kroppsdelar
- kläder

- veckodagar
- traditioner
- sånger och ramsor

Strukturer

- jakande presens
- genitiv
- artiklarna *a* och *an*
- prepositioner
- personliga och possessiva pronomen
- jakande imperativ
- *this* och *that*
- singular och pluralformer av substantiv

Kommunikationsstrategier

- att tala, lyssna och förstå språket på en nivå som är lämplig för språkfärdighetens utvecklingskede
- att förstå det väsentligaste i tal och skrift

ARBETSMETODER

- läsning
- övningsuppgifter
- diktamen
- översättning
- friskrivning
- hörförståelse
- läsförståelse
- diskussioner
- drama
- par- och smågruppsarbete

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i engelska utvärderas genom

- förhör
- prov
- uppsatser
- högläsning
- kommunikationsövningar
- diktamen
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass

ÅRSKURS 5

MÅL

Språkfärdighet

Eleven

- kan kommunicera i vardagliga situationer
- kan berätta grundläggande fakta om sig själv och sin närmaste krets
- förstår engelska i tal och skrift
- producerar texter om sig själv och sin närmiljö
- tillägnar sig ett gott uttal.

Kulturell kompetens

Eleven

- kan kortfattat berätta om den finländska kulturen
- uttrycker sig artigt i tal och skrift.

Inlärningsstrategier

Eleven

- tar ansvar för sin egen inläring både hemma och i klassen genom att göra läxor, ge arbetsro och utföra sina uppgifter
- vågar använda nya ord och uttryck, i första hand i par- och smågruppsarbete men även individuellt
- lär sig att självständigt utnyttja läroboken och ordboken
- lär sig att bedöma sitt arbete och sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

CENTRALT INNEHÅLL

Situationer och ämnesområden med perspektiv på det egna språkets och det främmande språkets språkområde

- klockan
- hobbyer
- mat
- årstider
- väder
- Finland och finländare på engelska
- månader
- datum och ordningstal
- att bo på landet och i staden
- alfabetet
- traditioner
- sånger och ramsor

Strukturer

- *at* (vid klockslag)
- adjektiv och dess komparation
- ordningstal
- genitiv
- frågande och nekande presens
- nekande imperativ

Kommunikationsstrategier

- att tala, lyssna och förstå språket på en nivå som är lämplig för språkfärdighetens utvecklingsskede
- att förstå det väsentligaste i tal och skrift
- att planera den egna kommunikationen
- att i muntlig kommunikation utnyttja nonverbal kommunikation och ta emot hjälp av samtalspartnern
- att utnyttja hjälpmedel vid tolkning och producering av texter

ARBETSMETODER

- läsning
- övningsuppgifter
- diktamen
- översättning
- friskrivning
- hörförståelse
- läsförståelse
- diskussioner
- drama
- par- och smågruppsarbete
- muntliga föredrag

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i engelska utvärderas genom

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- kommunikationsövningar
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

ÅRSKURS 6

MÅL

Språkfärdighet

Eleven

- kan kommunicera på engelska i olika situationer
- förstår engelska i tal och skrift
- producerar texter av olika slag
- tillägnar sig ett gott uttal.

Kulturell kompetens

Eleven

- kan berätta om den finländska kulturen
- uttrycker sig artigt i tal och skrift
- lär sig de viktigaste likheterna och skillnaderna mellan sin egen kultur och kulturen i de engelskspråkiga länderna.

Inlärningsfärdigheter

Eleven

- tar ansvar för sin egen inläring både hemma och i klassen genom att göra läxor, ge arbetsro och utföra sina uppgifter
- vågar använda nya ord och uttryck samt sluta sig till ordens och uttryckens betydelser av sammanhanget
- lär sig att självständigt utnyttja läroboken, ordboken och andra källor
- lär sig att bedöma sitt arbete och sin språkfärdighet i förhållande till de givna målen.

CENTRALT INNEHÅLL

Situationer och ämnesområden med perspektiv på det egna språkets och det främmande språkets språkområde

- inköpsdialoger
- bruksanvisningar
- pengar
- sport
- Finland och finländarna på engelska
- engelskspråkiga länder
- resevokabulär
- skolliv i Storbritannien
- ungdomar i andra länder
- brevskrivning
- traditioner
- sånger och ramsor

Strukturer

- substantivets oregelbundna pluralformer
- *ing* – formen
- futurum
- *some* och *any*
- *every* och *no*
- reflexiva pronomen
- possessiva pronomen
- ordföljd

Kommunikationsstrategier

- att tala, lyssna och förstå språket på en nivå som är lämplig för språkfärdighetens utvecklingsskede
- att förstå det väsentligaste i tal och skrift
- att planera den egna kommunikationen
- att i muntlig kommunikation ta hjälp av nonverbal kommunikation och av samtalspartnern
- att utnyttja hjälpmedel vid tolkning och produktion av texter

ARBETSMETODER

- läsning
- övningsuppgifter
- diktamen
- översättning
- friskrivning
- hörförståelse
- läsförståelse
- diskussioner
- drama
- par- och smågruppsarbete
- kommunikationsövningar
- muntliga föredrag

UTVÄRDERING

Elevers färdigheter i engelska utvärderas genom

- förhör
- prov
- uppsatser
- muntliga diskussioner
- iakttagelser i klass
- föredrag
- grupparbeten och projekt
- högläsning
- diktamen

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Språkfärdighet

Färdighetsnivån i språket i årskurs 6 enligt nivåskalan för språkkunskaper (se bilaga):

	<i>Hörförståelse</i>	<i>Tal</i>	<i>Läsförståelse</i>	<i>Skrift</i>
Engelska	<i>A2.1 Fungerande elementär språkfärdighet</i>	<i>A1.3 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling</i>	<i>A2.1 Fungerande elementär språkfärdighet</i>	<i>A1.3 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling</i>

Kulturell kompetens

Eleven

- känner till det mest centrala innehållet, skillnaderna och likheterna mellan sin egen kultur och den främmande kulturen
- kan i enkla vardagssituationer kommunicera med dem som talar målspråket.

Inlärningsstrategier

Eleven

- använder smidigt vissa arbetssätt som är effektiva i språkstudier och språkinläring, såsom diskussioner parvis och i smågrupper, och använder läro- och ordböcker
- har insett att språkinläringen förutsätter ihärdig kommunikativ träning och är van vid självvärdering av sitt arbete.

TYSKA, A-lärokurs

Undervisningen i tyska skall ge eleven färdighet att handla i kommunikationssituationer på tyska. Undervisningens uppgift är att vänja eleven vid att använda sin språkfärdighet och att fostra honom eller henne till att också sätta värde på livsformerna i den tyskspråkiga kulturen. Tyska som läroämne är ett kultur- och färdighetsämne.

Eleven skall följaktligen också lära sig att förstå att tyska som färdighetsämne och kommunikationsmedel förutsätter långsiktig och mångsidig kommunikativ träning.

ÅRSKURS 4

Undervisningens uppgift är att vänja eleven vid att kommunicera på tyska i mycket konkreta och honom eller henne närstående situationer, i synnerhet muntligt till en början och småningom genom allt mera skriftlig kommunikation. Eleven skall inse att språk och kulturer är olika men ändå likvärdiga. Eleven skall utveckla goda rutiner för språkstudier.

MÅL

Språkfärdighet

Eleven

- lär sig att berätta grundläggande fakta om sig själv och sin närmaste krets samt att kommunicera på målspråket med ett gott uttal i enkla vardagssituationer där samtalspartnern vid behov kan hjälpa till
- lär sig att med stöd av sammanhanget förstå det viktigaste innehållet i tal eller text om rutin artade händelser
- lär sig att skriva meddelanden om de allra mest bekanta och lättast förutsägbara situationerna som anknyter till dagliga behov och upplevelser
- tillägnar sig ett basordförråd och behärskar grundläggande strukturer.

Kulturell kompetens

Eleven

- lär sig att känna den tyskspråkiga kulturen och preliminärt bekanta sig med likheterna och skillnaderna mellan den finländska och den tysktalande kulturen
- lär sig att i alldagliga situationer kommunicera med infödda talare på ett sätt som är naturligt i den tyskspråkiga kulturen.

Inlärningsstrategier

Eleven

- lär sig att ta ansvar och vara aktiv i språkinläringssituationer
- lär sig att utnyttja par- och smågruppsarbete i språkstudierna
- lär sig att använda nya ord och strukturer i sina texter
- lär sig att självständigt utnyttja läroböcker, ordböcker och andra källor
- lär sig att känna igen sina starka och svaga sidor som språkstudierande samt att bedöma sitt arbete och olika områden i sin språkfärdighet i förhållande till målen.

CENTRALT INNEHÅLL

Situationer och ämnesområden med perspektiv på det egna och det främmande språkets språkområde

- att hälsa och presentera sig
- familjen
- klockan
- läroämnen och skolmaterial
- kroppsdelar
- veckodagarna, årstiderna, månaderna
- rum och möbler
- färger
- mat och dryck
- djur
- vädret

Strukturer

- räkneord
- verbböjningen i presens
- adjektiv i grundform
- frågeord
- bestämd och obestämd form
- niande

Kommunikationsstrategier

- att känna igen det väsentliga i talad och skriven text
- att kunna hitta bestämd, avgränsad information i text och tal
- att planera den egna kommunikationen
- att i muntlig växelverkan stödja sig på nonverbal kommunikation och på samtalspartnernes hjälp
- att stödja sig på skriftliga hjälpmedel vid tolkning och produktion av texter.
- att frimodigt använda sina språkkunskaper.

ARBETSSÄTT

- enkla texter och dialoger samt skriftliga övningar
- samtals- och hörövningar
- sånger
- ramsor
- spel och lekar

UTVÄRDERING

Grundar sig på muntlig och skriftlig färdighet enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 5

Undervisningens uppgift är att vänja eleven vid att kommunicera på tyska i mycket konkreta och honom eller henne närstående situationer, i synnerhet muntligt till en början och småningom genom allt mera skriftlig kommunikation. Eleven skall inse att språk och kulturer är olika men ändå likvärdiga. Eleven skall utveckla goda rutiner för språkstudier.

MÅL

Språkfärdighet

Eleven

- lär sig att berätta grundläggande fakta om sig själv och sin närmaste krets samt att kommunicera på målspråket med ett gott uttal i enkla vardagssituationer där samtalspartnern vid behov kan hjälpa till
- lär sig att med stöd av sammanhanget förstå det viktigaste innehållet i tal eller text om rutin artade händelser
- lär sig att skriva meddelanden om de allra mest bekanta och lättast förutsägbara situationerna som anknyter till dagliga behov och upplevelser
- utökar sitt basordförråd och behärskar fler grundläggande strukturer.

Kulturell kompetens

Eleven

- lär sig att känna den tyskspråkiga kulturen och preliminärt bekanta sig med likheterna och skillnaderna mellan den finländska och den tysktalande kulturen
- lär sig att i alldagliga situationer kommunicera med infödda talare på ett sätt som är naturligt i den tyskspråkiga kulturen.

Inlärningsstrategier

Eleven

- lär sig att ta ansvar och vara aktiv i språkinläringssituationer
- lär sig att utnyttja par- och smågruppsarbete i språkstudierna
- lär sig att använda nya ord och strukturer i sina texter
- lär sig att självständigt utnyttja läroböcker, ordböcker och andra källor
- lär sig att känna igen sina starka och svaga sidor som språkstuderande samt att bedöma sitt arbete och olika områden i sin språkfärdighet i förhållande till målen.

CENTRALT INNEHÅLL

Situationer och ämnesområden med perspektiv på det egna och det främmande språkets språkområde

- utseende
- familjen och släktingar
- länder och språk
- kläder
- hälsa
- dataterminologi

Strukturer

- modala hjälpverb
- imperativ
- omvänd ordföljd
- dativ
- komparativ
- ordningstal
- pluralformer
- ackusativ

Kommunikationsstrategier

- att känna igen det väsentliga i talad och skriven text
- att kunna hitta bestämd, avgränsad information i text och tal
- att planera den egna kommunikationen
- att i muntlig växelverkan stödja sig på nonverbal kommunikation och på samtalspartnarnas hjälp
- att stödja sig på skriftliga hjälpmedel vid tolkning och produktion av texter.
- att frimodigt använda sina språkkunskaper.

ARBETSSÄTT

- enkla texter och dialoger samt skriftliga övningar
- samtals- och hörövningar
- sånger
- spel

UTVÄRDERING

Baserar sig på muntlig och skriftlig färdighet enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

Undervisningens uppgift är att vänja eleven vid att kommunicera på tyska i mycket konkreta och honom eller henne närstående situationer, i synnerhet muntligt till en början och småningom genom allt mera skriftlig kommunikation. Eleven skall inse att språk och kulturer är olika men ändå likvärdiga. Eleven skall utveckla goda rutiner för språkstudier.

MÅL

Språkfärdighet

- lär sig att berätta grundläggande fakta om sig själv och sin närmaste krets samt att kommunicera på målspråket med ett gott uttal i enkla vardagssituationer där samtalspartnern vid behov kan hjälpa till
- lär sig att med stöd av sammanhanget förstå det viktigaste innehållet i tal eller text om rutin artade händelser
- lär sig att skriva meddelanden om de allra mest bekanta och lättast förutsägbara situationerna som anknyter till dagliga behov och upplevelser
- utökar ytterligare sitt basordförråd och behärskar ännu fler grundläggande strukturer.

CENTRALT INNEHÅLL

Situationer och ämnesområden med perspektiv på det egna och det främmande språkets språkområde

- turism
- väganvisningar
- naturen
- hobbyn
- brevskrivning
- yrken
- datum och datering

Strukturer

- perfekt
- objektet
- prepositionsuttryck med dativ och ackusativ
- dativ

ARBETSSÄTT

- enkla texter och dialoger samt skriftliga övningar
- samtals – och hörövningar
- spel

UTVÄRDERING

Grundar sig på muntlig och skriftlig färdighet enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Språkfärdighet

Färdighetsnivån i språket i årskurs 6 enligt nivåskalan för språkkunskaper (se bilaga):

	<i>Hörförståelse</i>	<i>Tal</i>	<i>Läsförståelse</i>	<i>Skrift</i>
Tyska	A1.3 <i>Den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje</i>	A1.2 <i>Fungerande elementär språkfärdighet</i>	A1.3 <i>Den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje</i>	A1.2 <i>Fungerande elementär språkfärdighet</i>

Kulturell kompetens

Eleven

- känner till det mest centrala innehållet, skillnaderna och likheterna mellan sin egen kultur och den främmande kulturen
- kan i enkla vardagssituationer kommunicera med dem som talar målspråket.

Inlärningsstrategier

Eleven

- använder smidigt vissa arbetssätt som är effektiva i språkstudier och språkinläring, såsom diskussioner parvis och i smågrupper, och använder läro- och ordböcker
- har insett att språkinläringen förutsätter ihärdig kommunikativ träning och är van vid självvärdering av sitt arbete.

MATEMATIK

Undervisningen i matematik framskrider systematiskt och ger eleven möjligheter att utveckla ett matematiskt tänkande och lära sig matematiska begrepp samt de mest använda lösningsmetoderna.

Undervisningen utgår från att konkret anknytning och laborativ matematik utgör grunden för förståelsen och att tillämpningarna skall anknyta till elevernas vardag. Detta för att ge eleven en positiv attityd och ett intresse för matematik.

Undervisningen uppmuntrar eleven att både kreativt och logiskt hitta saksammanhang samt söka lösningar på problem. Eleven övar sig dessutom i att granska sina lösningar och uppskatta rimligheten i dessa.

Undervisningen har också som uppgift att fostra eleven till målmedvetet handlande både enskilt och i grupp.

Informations- och kommunikationsteknik är ett hjälpmedel för att stöda elevens inlärningsprocess.

ÅRSKURS 3

De huvudsakliga uppgifterna för undervisningen i matematik är att utveckla ett matematiskt tänkande, förbereda inläringen av matematiska tankemodeller, befästa talbegreppet och de grundläggande räkneoperationerna samt att ge eleverna en grund för att tillägna sig matematiska begrepp och strukturer.

MÅL

Eleven

- lär sig matematiska begrepp
- lär sig grundläggande räknefärdigheter samt matematisk problemlösning
- lär sig att använda regler och följa anvisningar
- lär sig att arbeta koncentrerat samt arbeta i grupp
- lär sig att presentera sina lösningar för andra.
- får erfarenheter av att lyckas i matematiken.

CENTRALT INNEHÅLL

Tal, räkneoperationer och algebra

- klassificera och ordna tal upp till 10 000
- additions – och subtraktionsalgoritmer och huvudräkning
- multiplikationstabellerna 0 – 10
- multiplikationsalgoritmer
- division utan och med rest
- klockan, att bekanta sig med 60 – systemet med hjälp av klocktider
- skriva talföljder
- tankenötter

Geometri

- undersöka och klassificera olika polygoner och enkla geometriska kroppar
- förstärka förståelsen för mätprincipen
- bekantar sig med enkla enhetsbyten

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- söka, samla och presentera information

ARBETSFORMER

Arbetsmetoderna i matematik har som uppgift att utveckla förmågan till inläring, tänkande, laboration och problemlösning, förmågan att arbeta och fungera socialt samt ett aktivt deltagande.

Grunderna för valet av arbetssättet är att de:

- stimulerar viljan att lära sig
- beaktar att inläringen utvecklar ett matematiskt tänkande
- främjar utvecklingen av en organiserad kunskapsstruktur
- utvecklar beredskapen att ta ansvar för och bedöma den egna inläringen samt att få respons för att reflektera över den egna verksamheten
- hjälper eleven att bli medveten om sina egna framsteg och om sina möjligheter att påverka dessa.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar sina tankestrategier
- att observera elevens förmåga att arbeta självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt arbetar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

ÅRSKURS 4

De huvudsakliga uppgifterna för undervisningen i matematik är att utveckla ett matematiskt tänkande, förbereda inläringen av matematiska tankemodeller, befästa talbegreppet och de grundläggande räkneoperationerna samt att ge eleverna en grund för att tillägna sig matematiska begrepp och strukturer.

MÅL

Eleven

- lär sig flera matematiska begrepp
- befäster och automatiserar tidigare räknefärdigheter
- lär sig att använda nya regler och följa anvisningar
- lär sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt samt arbeta i grupp
- lär sig att motivera sitt handlande och sina slutledningar samt presentera sina lösningar för andra
- får erfarenheter av att lyckas i matematiken.

CENTRALT INNEHÅLL

Tal, räkneoperationer och algebra

- fördjupa förståelsen för tiosystemet inom talområdet 0 – 1 000 000
- multiplikationsalgoritmer med flersiffriga faktorer
- divisionsalgoritmer med ensiffrig nämnare
- begreppet bråk och decimaltal
- addition och subtraktion av bråk och decimaltal
- uppskattning
- räknesättens ordningsföljd, uttryck
- fördjupa kunskaperna om årets olika tidsuttryck och klockan
- grunderna i problemlösning

Geometri

- undersöka kroppars geometriska egenskaper
- omkrets
- måttenheter och enhetsbyten
- uppskatta mätresultat och granska mätningar

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- avläsa enkla tabeller och diagram
- kombinatorik

ARBETSFORMER

Arbetsmetoderna i matematik har som uppgift att utveckla förmågan till inläring, tänkande, laboration och problemlösning, förmågan att arbeta och fungera socialt samt ett aktivt deltagande.

Grunderna för valet av arbetssättet är att de:

- stimulerar viljan att lära sig
- beaktar att inläringen utvecklar ett matematiskt tänkande
- främjar utvecklingen av en organiserad kunskapsstruktur
- utvecklar beredskapen att ta ansvar för och bedöma den egna inläringen samt att få respons för att reflektera över den egna verksamheten
- hjälper eleven att bli medveten om sina egna framsteg och om sina möjligheter att påverka dessa.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar och motiverar sina tankestrategier
- att observera elevens förmåga att arbeta självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt arbetar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

ÅRSKURS 5

De huvudsakliga uppgifterna för undervisningen i matematik är att utveckla ett matematiskt tänkande, förbereda inläringen av matematiska tankemodeller, befästa talbegreppet och de grundläggande räkneoperationerna samt att ge eleverna en grund för att tillägna sig matematiska begrepp och strukturer.

MÅL

Eleven

- lär sig ytterligare matematiska begrepp
- automatiserar räknefärdigheterna
- lär sig att använda nya regler och följa anvisningar
- lär sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt samt arbeta i grupp
- lär sig att ställa frågor och dra slutsatser på basis av observationer
- lär sig att i olika fenomen finna likheter och skillnader, lagbundenheter samt beroendeförhållanden
- lär sig att motivera sitt handlande och sina slutledningar samt presentera sina lösningar för andra
- får erfarenheter av att lyckas i matematiken.

CENTRALT INNEHÅLL

Tal, räkneoperationer och algebra

- fördjupa förståelsen för tiosystemet inom talområdet med naturliga talen.
- omvandlingar av bråk
- förkortning och förlängning av bråk
- grunderna för sambandet mellan bråk, decimaltal och procent
- multiplikation av bråk med naturliga tal
- multiplikation och division av decimaltal
- bedömning, granskning och avrundning av räkneoperationernas resultat
- användning av parenteser
- begreppet negativa tal
- problemlösning
- förhållanden och beroenden

Geometri

- beräkning av omkrets och area av trianglar och fyrhörningar
- cirkeln och dess delar
- parallella linjer
- vinkelmått och klassificering olika polygoner
- symmetri och kongruens
- spegling i en linje
- förstoringar och förminskningar
- likformighet

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- begreppet och beräkning av medelvärde och typvärde

ARBETSFORMER

Arbetsmetoderna i matematik har som uppgift att utveckla förmågan till inläring, tänkande, laboration och problemlösning, förmågan att arbeta och fungera socialt samt ett aktivt deltagande.

Grunderna för valet av arbetssättet är att de:

- stimulerar viljan att lära sig
- beaktar att inläringen utvecklar ett matematiskt tänkande
- främjar utvecklingen av en organiserad kunskapsstruktur
- utvecklar beredskapen att ta ansvar för och bedöma den egna inläringen samt att få respons för att reflektera över den egna verksamheten
- hjälper eleven att bli medveten om sina egna framsteg och om sina möjligheter att påverka dessa.

UTVÄRDERING

Eleven bedöms i förhållande till de uppställda målen samt profilen för goda kunskaper i matematik för årskurs 5.

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar och motiverar sina tankestrategier utgående från elevens egna observationer
- att observera elevens förmåga att arbeta självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt arbetar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Förmåga att tänka och arbeta

Eleven

- visar att han eller hon förstår matematiska begrepp genom att använda dem i problemlösning och mångsidigt presentera dem med hjälpmedel, bilder, symboler, ord, tal eller diagram
- försöker medvetet rikta sin uppmärksamhet då han eller hon gör observationer; eleven kan på ett mångsidigt sätt kommunicera om sina observationer och tankar genom att handla, tala, skriva och använda symboler
- kan beskriva verkliga situationer och fenomen matematiskt genom att jämföra, klassificera, ordna, konstruera och ställa upp modeller
- kan gruppera eller klassificera på basis av ett givet och av eleven valt kriterium och kan upptäcka gemensamma egenskaper; kan skilja åt kvalitativa och kvantitativa egenskaper och kan beskriva konkreta och abstrakta grupper genom att göra sanna och falska påståenden om dem
- kan presentera matematiska problem i ny form; eleven kan tolka en enkel text, bild eller händelse och kan göra upp en plan för att lösa ett problem
- kan följa regler.

Tal, räkneoperationer och algebra

Eleven

- förstår tiosystemet också för decimaltalens del och är säker i sin användning av dem; eleven förstår begreppen negativt tal och bråk och kan åskådliggöra dem på olika sätt
- kan uttrycka räkneoperationer skriftligt och muntligt och känner till sambanden mellan olika räkneoperationer; eleven kan med överslagsräkning göra en uppskattning av ett resultat i förväg och kan undersöka de olika skedena i beräkningarna efter att de är utförda och bedöma hur förnuftig lösningen är
- kan bilda och fortsätta talföljder och presentera beroendeförhållanden.

Geometri

Eleven

- kan göra figurer enligt givna instruktioner; eleven kan upptäcka egenskaper hos enkla geometriska figurer och känner till den struktur som bildas av begreppen för plana figurer
- känner igen likformighet; eleven kan göra speglingar i en rät linje samt förstora och förminska figurer i ett givet förhållande; han eller hon känner igen figurer som är symmetriska med avseende på en rät linje
- förstår principerna som gäller vid mätning; eleven kan uppskatta mätobjektets storlek, hur rimligt mätningresultatet är och ange det med lämplig måttenhet
- kan beräkna arean och omkretsen för parallelogrammer och trianglar.

Informationsbehandling och statistik samt sannolikhet

Eleven

- kan samla uppgifter, ordna, klassificera och presentera dem i statistisk form; han eller hon kan läsa enkla tabeller och diagram
- kan klarlägga antalet möjliga utfall och alternativ och avgöra om en händelse är omöjlig eller säker.

ÅRSKURS 6

De huvudsakliga uppgifterna för undervisningen i matematik är att fördjupa förståelsen för matematiska begrepp och erbjuda tillräckliga grundläggande matematiska färdigheter. Att skaffa sig grundläggande färdigheter innebär att eleven ställer upp modeller för vardagliga matematiska problem, lär sig matematiska tankemodeller samt övar sig att minnas och koncentrera sig.

MÅL

Eleven

- lär sig räknefärdigheter och att lösa matematiska problem
- förstår matematiska begrepp och regler
- lär sig att ställa frågor och dra slutsatser utgående från observationer
- lär sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt samt att fungera i grupp
- lär sig att i matematiken lita på sig själv och ta ansvar för den egna inlärningsprocessen.

CENTRALT INNEHÅLL

Tal, räkneoperationer och algebra

- divisionsalgoritmer med tvåsiffrig nämnare
- sambandet mellan bråk, decimaltal och procent
- delbarhet, faktorisering
- beräkning med tid
- multiplikation och division av decimaltal
- grundläggande procenträkning

Geometri

- begrepp som anknyter till polygoner
- cirkeln och begrepp i anslutning till cirkeln
- cirkelns omkrets
- parallella och vinkelräta linjer
- volymeräkning av rätblock
- skala

Informationsbehandling, statistik och sannolikhet

- koordinatsystemet
- att åskådliggöra talpar i koordinatsystemet
- klassificera och ordna information, grunderna för begreppen typvärde och median

ARBETSFORMER

Arbetsmetoderna i matematik har som uppgift att utveckla förmågan till inläring, tänkande, laboration och problemlösning, förmågan att arbeta och fungera socialt samt ett aktivt deltagande.

Grunderna för valet av arbetssättet är att de:

- stimulerar viljan att lära sig
- beaktar att inläringen utvecklar ett matematiskt tänkande
- främjar utvecklingen av en organiserad kunskapsstruktur
- utvecklar beredskapen att ta ansvar för och bedöma den egna inläringen samt att få respons för att reflektera över den egna verksamheten
- hjälper eleven att bli medveten om sina egna framsteg och om sina möjligheter att påverka dessa.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i matematik utvärderas genom

- skriftliga förhör och prov
- att eleven muntligt och skriftligt presenterar och motiverar sina tankestrategier utgående från elevens egna observationer
- att observera elevens förmåga att arbeta självständigt eller i grupp
- att eleven skriftligt arbetar med matematikuppgifter både i skolan och hemma.

MILJÖ– OCH NATURKUNSKAP

Miljö– och naturkunskap är en integrerad ämnesgrupp, sammansatt av biologi, geografi, fysik, kemi och hälsokunskap. Undervisningen omfattar dessutom principerna för hållbar utveckling. Målet för undervisningen är att eleven lär sig att förstå naturen och kulturmiljön, sig själv och andra samt hälsa och sjukdom.

Undervisningen i miljö– och naturkunskap bygger på ett undersökande och problemcentrerat betraktelsesätt, med utgångspunkt i frågor, fenomen och händelser som anknyter till elevens egen miljö och elevens tidigare kunskaper, färdigheter och erfarenheter. En undervisning inriktad på erfarenheter och upplevelser utvecklar hos eleven ett positivt förhållande till natur och miljö.

ÅRSKURS 3

MÅL

Eleven

- lär känna naturen och kulturmiljön med betoning på Helsingfors, samt iaktta förändringar i den egna livsmiljön
- lär sig att göra iakttagelser med hjälp av olika sinnen och enkla redskap
- lär sig tolka och rita enkla kartor samt använda kartverk
- lär sig att presentera information om miljön och dess fenomen på olika sätt
- lär sig att värna om naturen
- lär sig att handla tryggt i sin egen närmiljö
- lär sig följa givna regler i närmiljön.

CENTRALT INNEHÅLL

- olika livsmiljöer i Helsingfors, såsom gårdar, parker, skogar, ängar och åkrar
- organismernas anpassning till de olika livsmiljöerna
- naturen under de olika årstiderna
- hembygden, det egna landskapet och Finland samt mänsklig verksamhet i olika delar av vårt land
- enkla kartor och kartverk
- ljudets och ljusets fortplantning och reflektion samt skydd av hörsel och syn
- återanvändning av naturresurser

ARBETSFORMER

Arbetssätt och innehåll i miljö– och naturkunskap väljs utifrån elevernas förutsättningar och utvecklingsnivå samt på ett sätt som också möjliggör studiesituationer utomhus. Begreppen inom miljö– och naturkunskap kan struktureras till helheter med vilkas hjälp eleven som social individ kan betrakta sig själv, sin verksamhet och den omgivande världen. Helheterna hjälper eleven att förstå sin omgivning samt växelverkan mellan människan och hennes miljö.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

MÅL

Eleven

- lär sig att inhämta information om naturen och kulturmiljön genom att iaktta, undersöka och använda olika källor
- lär sig att göra enkla naturvetenskapliga experiment
- lär sig att beskriva, jämföra och klassificera observationer
- lär sig grundläggande begrepp inom miljön
- lär sig att uppskatta sig själv och andra, samt värna om sin egen och andras hälsa
- lär sig att samarbeta med andra genom att följa givna och gemensamma regler.

CENTRALT INNEHÅLL

- de vanligaste växterna, svamparna och djurarterna i den egna omgivningen
- Norden
- elektricitet och magnetism
- enkla hjälpmedel såsom hävstång, hjul och fjäder
- vattnets aggregationstillstånd och kretslopp
- fotosyntesen
- hälsovanor och den egna hälsan
- handling i nödsituationer
- kommunikationsövningar

ARBETSFORMER

Arbetsätt och innehåll i miljö – och naturkunskap väljs utifrån elevernas förutsättningar och utvecklingsnivå samt på ett sätt som också möjliggör studiesituationer utomhus. Begreppen inom miljö- och naturkunskap kan struktureras till helheter med vilkas hjälp eleven som social individ kan betrakta sig själv, sin verksamhet och den omgivande världen. Helheterna hjälper eleven att förstå sin omgivning samt växelverkan mellan människan och hennes miljö.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Kunskaper i naturundersökning

Eleven

- kan göra iakttagelser med sina olika sinnen och fästa uppmärksamhet vid det väsentliga i det som undersöks
- kan beskriva, jämföra och klassificera föremål, organismer och fenomen på basis av deras olika egenskaper
- kan under handledning göra enkla undersökningar om naturen och dess fenomen och om kulturmiljön
- kan använda olika slags informationskällor och jämföra information från olika källor
- kan presentera informationen om naturen och kulturmiljön i tal och skrift och genom att teckna.

Organismerna och livsmiljön

Eleven

- förstår hur den levande och icke – levande naturen skiljer sig från varandra och kan beskriva drag i olika livsmiljöer såsom gårdar, parker, skogar, ängar och åkrar och känner igen de vanligaste arterna där; eleven kan ge exempel på ryggradsdjur och ryggradslösa djur
- känner till årstidernas variation och kan beskriva hur olika organismer har anpassat sig till olika årstider, speciellt till vintern i Finland
- vet varifrån födoämnen kommer och var maten produceras
- kan beskriva skillnader mellan naturmiljö och kulturmiljö, visar intresse och ansvar för dem och kan bedöma miljöns skönhet, mångfald och trivsamt
- förstår hur man betecknar olika objekt på en karta, kan använda väderstreck, teckenförklaringar och skalor som hjälp vid kartläsning och kan rita en enkel karta över skolgården och den egna närmiljön
- kan beskriva naturförhållanden och människans verksamhet i sin hembygd och i sitt eget landskap
- har en uppfattning om Finland, de nordiska länderna och övriga närområden och inser rikedom i deras naturlandskap
- förstår att den egna hembygden är en del av Finland och att Finland är en del av Norden och förstår att människorna lever på jordklotet.

Ämnen och fenomen i miljön

Eleven

- kan använda centrala begrepp och gestalta begreppsliga helheter
- kan använda enkla undersökningsredskap såsom klocka, måttband, termometer och lupp och dessutom egenhändigt gjorda redskap
- kan förklara hur enkla anordningar såsom hävstångar, hjul och fjädrar fungerar och kan undersöka hållfastheten i olika konstruktioner
- kan bygga en enkel strömkrets med hjälp av batteri, lampa och ledare och känner till de elapparater som används i hemmet; eleven förstår att elanvändning är förenad med risker och visar att han eller hon kan använda elapparater tryggt
- känner till olika ljus-, ljud- och värmekällor och känner igen och kan undersöka ljus-, ljud- och värmefenomen såsom ljudets fortplantning, ljusets fortplantning och reflexion samt värmeöverföring och uppvärmning
- känner till hur man skyddar syn och hörsel och förebygger brännskador och kan handla därefter
- kan undersöka egenskaper hos luft och vatten, ändringar i vattnets aggregationstillstånd och beskriva vattnets kretslopp i naturen
- förstår vad ämnesomvandling innebär, t.ex. då ett ljus eller trä brinner och känner till lättantändliga ämnen och kan använda enkel släckningsutrustning
- känner egenskaper hos och användning av olika ämnen och material och vet att det i hemmet kan finnas skadliga ämnen såsom mediciner, tvätt- och rengöringsmedel, lösningsmedel och tobaks- och alkoholprodukter
- kan sortera avfall i hemmet, skräpar inte ner i naturen och kan spara vatten, el och värme.

Människan och hälsan

Eleven

- kan beskriva olika skeden i en människas uppväxt, utveckling och levnadslopp, kan namnge människans viktigaste kroppsdelar och centrala livsfunktioner
- känner till hälsofrämjande vanor och rutiner såsom dygnsrytm, tillräcklig sömn och vila, näring, regelbundna matvanor, daglig motion, riktiga arbetsställningar i skolan och hemma, hållning, munhygien, kroppshygien, klädsel
- behärskar de grundläggande normerna för hur man fungerar i grupp och uppför sig artigt; han eller hon känner igen och kan namnge olika känslor och vet att det går att behärska sina känslor
- kan beskriva de vanligaste barnsjukdomarna, deras symtom och vården av dem; han eller hon känner till grundläggande principer för medicinanvändning; han eller hon behärskar grunderna i första hjälpen och kan tillkalla och hämta hjälp vid behov.

Säkerhet

Eleven

- kan beskriva olika tecken på mobbning och våld; han eller hon har kännedom om individens rätt till fysisk integritet och känner till skillnaderna mellan acceptabel och oönskad beröring; eleven vet hur han eller hon vid behov kan söka hjälp och vet vem som erbjuder hjälp i skolan och närmiljön
- vet vad som är lagligt och olagligt för åldersgruppen
- vet och känner igen de riskfaktorer som hotar tryggheten i närmiljön och i trafiken, till sjöss och på isen; han eller hon känner till de centrala trafikreglerna för fotgängare och cyklister och förstår varför överenskomna regler och anvisningar måste följas.

BIOLOGI OCH GEOGRAFI

I undervisningen i biologi undersöker man livet och dess yttringar. Undervisningen anordnas på ett sådant sätt, att eleven lär sig känna igen olika arter, förstår växelverkan mellan organismer och deras livsmiljöer samt att uppskatta och vårda naturens mångfald. Målet är att eleven också skall lära känna sig själv som människa och som en del av naturen. I undervisningen utomhus skall eleven ha möjlighet till positiva upplevelser och erfarenheter av naturen samt lära sig att iaktta miljön. Undervisningen i biologi skall basera sig på undersökande inläring som sker både i terrängen och i klassrummet.

I undervisningen i geografi betraktar eleven jordklotet och dess olika områden. Undervisningen skall hjälpa eleven att förstå fenomen som ansluter sig till naturen och människans verksamhet och växelverkan mellan dem på olika områden. Målet för undervisningen i geografi är att elevens världsbild skall utvidgas från hemlandet till Europa och den övriga världen. Undervisningen anordnas så att eleven får en uppfattning om mångfalden av natur- och kulturmiljöer på olika håll i världen och lär sig att uppskatta dem. Undervisningen i geografi skall skapa en grund för internationalism och tolerans mellan olika nationer och kulturer.

I årskurserna 5 – 6 integreras även undervisning i hälsokunskap i undervisningen i biologi och geografi. Med hjälp av undervisningen i hälsokunskap skall eleven lära sig att förstå sin egen uppväxt och utveckling som en fysisk, psykisk och social process samt som växelverkan mellan människan och hennes miljö.

Undervisningen i biologi och geografi skall betona ansvar, naturskydd och vård av livsmiljöer samt stödja elevens uppväxt till en aktiv medborgare som har förbundit sig vid en hållbar livsstil.

BIOLOGI

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven lär sig att

- röra sig i naturen samt iaktta den
- förstå att människan är beroende av den övriga naturen i sin näringsproduktion
- känna till grundläggande fakta om människans byggnad och livsfunktioner
- känna igen pubertetens särdrag
- uppskatta uppväxt och utveckling som vars och ens personliga process
- presentera biologisk information muntligt och skriftligt samt redovisa källan.

CENTRALT INNEHÅLL

- viktiga arter i närmiljön, växtinsamling under handledning
- betydelsen av naturens mångfald, allemansrätten
- tolka natur och miljön i terrängen, miljövänligt handlande
- människans byggnad och livsfunktioner
- puberteten och den sexuella utvecklingen
- människans känsloliv och relationer
- friskvård

ARBETSFORMER

Arbetsätt och innehåll i biologi väljs utifrån elevernas förutsättningar och utvecklingsnivå samt på ett sätt som också möjliggör studiesituationer utomhus. Begreppen inom biologin kan struktureras till helheter med vilkas hjälp eleven som social individ kan betrakta sig själv och sin verksamhet. Helheterna hjälper eleven att förstå sin omgivning samt växelverkan mellan människan och hennes miljö.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven lär sig att

- känna igen olika arter, deras uppbyggnad och liv samt deras anpassning till sina livsmiljöer
- handla miljövänligt, vårda sin närmiljö och skydda naturen
- förstå sexualiteten som en del av människans personlighet, känna igen pubertetens särdrag samt uppskatta uppväxt och utveckling som vars och ens personliga process
- reflektera över frågor som gäller uppväxt, utveckling och social växelverkan samt att ta ansvar för egna handlingar och ta hänsyn till andra människor

CENTRALT INNEHÅLL

- ryggradsdjurens indelning
- de viktigaste däggdjuren, fiskarna och fåglarna i närmiljön
- organismernas livsmiljöer i skog och myr samt näringskedjor och skogsbruk
- växternas tillväxt, genom teori och experiment
- miljövård och människans inverkan på naturen
- puberteten och den sexuella utvecklingen som en del av människans personlighet
- människans känsloliv, relationer mellan människor
- friskvård och fakta om ANT (alkohol, narkotika och tobak)

ARBETSFORMER

Arbetsätt och innehåll i biologi väljs utifrån elevernas förutsättningar och utvecklingsnivå samt på ett sätt som också möjliggör studiesituationer utomhus. Begreppen inom biologin kan struktureras till helheter med vilkas hjälp eleven som social individ kan betrakta sig själv och sin verksamhet. Helheterna hjälper eleven att förstå sin omgivning samt växelverkan mellan människan och hennes miljö.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Färdigheter att undersöka naturen

Eleven

- kan röra sig i naturen och iaktta och undersöka den
- kan genomföra och beskriva egna enkla undersökningar om naturen och den övriga miljön och kan redogöra för resultaten
- känner igen de vanligaste växtarterna och kan samla växter enligt anvisningar.

Organismerna och livsmiljöerna

Eleven

- känner till olika grupper av ryggradsdjur och känner igen de vanligaste däggdjuren, fåglarna och fiskarna i närmiljön och kan ge exempel på hur olika djur har anpassat sig till sin miljö
- vet att de gröna växterna själva tillverkar sin näring genom assimilation
- kan med hjälp av exempel redogöra för näringskedjans huvudprinciper
- förstår och kan ge exempel på varför och hur människan är beroende av naturen och kan ta reda på baslivsmedlens ursprung
- kan ge exempel på hur man kan vårda och skydda den omgivande naturen och boendemiljön.

Människans byggnad och livsfunktioner, uppväxt, utveckling och hälsa

Eleven

- kan i huvuddrag beskriva människans byggnad och livsfunktioner
- kan iaktta förändringarna i sin egen uppväxt och utveckling, kan redogöra för vilka förändringar pojkar och flickor genomgår i puberteten och för den sexuella utvecklingen och kan ge exempel på hur förändringarna varierar från person till person
- kan ge exempel på hur man kan behärska sina känslor och se på saker också ur andra människors synvinkel och kan med exempel beskriva människors olika sätt att uttrycka känslor
- känner de rättigheter och det ansvar som hör till åldern.

GEOGRAFI

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven lär sig att

- rita och tolka kartor samt känna till det centrala namnskicket
- använda diagram och bilder som geografiska informationskällor
- Europas geografi
- förhålla sig positivt till främmande länder, folk och kulturer.

CENTRALT INNEHÅLL

- klimat och vegetationszoner i Europa
- sätta in Europas länder på världskartan
- världskartans namnbestånd och övning i kartfärdigheter
- öva sig i att använda olika slags kartor
- presentera geografisk information muntligt och skriftligt samt redovisa källan

ARBETSFORMER

Arbetsätten i geografi väljs så att eleven har möjlighet att studera naturmiljö, kulturmiljön och den sociala miljön samt växelverkan mellan människan och miljön. Undervisningen skall hjälpa eleven att följa aktuella händelser i världen och bedöma deras inverkan på den mänskliga verksamheten.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven lär sig att

- använda statistik och elektroniska medier som geografiska informationskällor
- förstå att den mänskliga verksamheten är beroende av förhållanden på jordklotet
- bekanta sig med andra områden än Europa
- förhålla sig positivt till främmande länder, folk och kulturer.

CENTRALT INNEHÅLL

- regnskogar, savanner stäpper, öknar och områden för vinterregn
- den tempererade och den kalla zonen som livsmiljö för människan
- växelverkan mellan naturen och människan
- förändringar i miljön som en följd av människans verksamhet

ARBETSFORMER

Arbetsätten i geografi väljs så att eleven har möjlighet att studera naturmiljö, kulturmiljön och den sociala miljön samt växelverkan mellan människan och miljön. Undervisningen skall hjälpa eleven att följa aktuella händelser i världen och bedöma deras inverkan på den mänskliga verksamheten.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Kartfärdigheter

Eleven

- kan ur kartverk leta fram platser som han eller hon har undersökt, använda teckenförklaringar och skalor vid kartläsningen och kan tolka olika slags kartor
- kan tolka statistik, diagram, bilder och elektronisk information och kritiskt bedöma olika slags informationskällor
- kan själv rita enkla kartor och diagram.

Europa som en del av världen

Eleven

- känner i huvuddrag till de europeiska staterna och deras huvudstäder och kan beskriva de varierande naturförhållandena och människans verksamhet i Europa.

Människolivets och livsmiljöernas mångfald på jordklotet

Eleven

- känner till världskartans centrala namnbestånd, såsom världsdelar, oceaner, de största bergmassiven samt regnskogs- och ökenområden
- vet att det finns olika klimat- och vegetationszoner på jordklotet och kan ge några exempel på hur olika klimatförhållanden, såsom temperatur och regnmängd, påverkar den mänskliga verksamheten, speciellt jordbruket och boendet i olika zoner och kan beskriva människolivet i olika miljöer
- kan ge exempel på hurdana förändringar den mänskliga verksamheten har orsakat i miljön, t.ex. när städer och industri har byggts, för mycket betesmark har röjts eller för mycket skog har huggits till ved
- känner igen särdrag i den egna kulturen och i främmande kulturer.

FYSIK OCH KEMI

Med elevens tidigare inhämtade kunskaper och erfarenheter som utgångspunkt och med hjälp av de observationer och den forskning som gjorts om kroppar, ämnen och fenomen i omgivningen riktas undervisningen mot fysikens och kemins grundbegrepp och principer. Undervisningen skall inspirera eleven till fortsatta studier i fysik och kemi, hjälpa eleven att begrunda betydelsen av en bra och trygg omgivning samt lära eleven att akta och vårda sin omgivning. I undervisningen integreras hälsofostran utgående från säkerhets- och hälsoaspekter.

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven lär sig att

- följa anvisningar och trygga arbetsmetoder
- utföra observationer och mätningar
- känna igen orsakssammanhang gällande naturfenomen och kroppars egenskaper
- göra enkla naturvetenskapliga försök
- söka information om olika fenomen och öva sig att bedöma informationens tillförlitlighet
- använda olika fysikaliska och kemiska begrepp.

CENTRALT INNEHÅLL

Energi och elektricitet

- produktion av värme, ljus och rörelse med hjälp av elektricitet samt elsäkerhet
- olika sätt att producera elektricitet och värme samt energiresurser

Strukturer i naturen

- jordens dragningskraft och friktion samt jämvikts- och rörelsefenomen som krafter åstadkommer
- att röra sig tryggt och förebygga olyckor
- jordens och månens rörelser och fenomen som rörelserna ger upphov till samt solsystemets strukturer och stjärnhimlen

Ämnen i omgivningen

- atmosfären och luftens sammansättning
- vattnets egenskaper och dess betydelse som lösningsmedel, vattenundersökningar samt vattenrening
- klassificering av olika ämnen i jordskorpan samt separationsmetoder
- ursprung, användning och återanvändning gällande olika ämnen och produkter i omgivningen och en trygg användning av dem
- verksamma ämnen i rusmedel och narkotika och deras skadeverkningar

ARBETSFORMER

Undervisningen i fysik och kemi genomsyras av det naturvetenskapliga arbetssättet, d.v.s. iaktta – resonera – förutsätta – pröva. Vardagsnära experiment samt elevens kunskap och erfarenhet används för att hjälpa eleven att förstå fysikens och kemins lagar.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter utvärderas genom att eleven presenterar sina resultat enligt det naturvetenskapliga arbetssättet samt genom uppvisande av erhållen kunskap.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven lär sig att

- dra slutsatser av sina observationer och mätningar
- utreda egenskaper hos fenomen (organismer, ämnen och kroppar) och hitta samband mellan dessa egenskaper
- använda fysikaliska och kemiska begrepp i beskrivningar, jämförelser och klassificeringar av naturfenomen

CENTRALT INNEHÅLL

Energi och elektricitet

- produktion av värme, ljus och rörelse med hjälp av elektricitet samt elsäkerhet
- olika sätt att producera elektricitet och värme samt energiresurser

Strukturer i naturen

- jordens dragningskraft och friktion samt jämvikts- och rörelsefenomen som krafter åstadkommer
- att röra sig tryggt och förebygga olyckor
- jordens och månens rörelser och fenomen som rörelserna ger upphov till samt solsystemets strukturer och stjärnhimlen

Ämnen i omgivningen

- atmosfären och luftens sammansättning
- vattnets egenskaper och dess betydelse som lösningsmedel, vattenundersökningar samt vattenrening
- klassificering av olika ämnen i jordskorpan samt separationsmetoder
- ursprung, användning och återanvändning gällande olika ämnen och produkter i omgivningen och en trygg användning av dem
- verksamma ämnen i rusmedel och narkotika och deras skadeverkningar

ARBETSFORMER

Undervisningen i fysik och kemi genomsyras av det naturvetenskapliga arbetssättet, d.v.s. iaktta – resonera – förutsätta – pröva. Vardagsnära experiment samt elevens kunskap och erfarenhet används för att hjälpa eleven att förstå fysikens och kemins lagar.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter utvärderas genom att eleven presenterar sina resultat enligt det naturvetenskapliga arbetssättet samt genom uppvisande av erhållen kunskap.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Utforskning av naturen

Eleven

- kan arbeta och fungera tryggt, skydda sig själv och sin omgivning och följa givna anvisningar
- kan göra observationer och mätningar med olika sinnen och instrument, kan koncentrera sig på de väsentliga egenskaperna hos objekten, exempelvis rörelse eller temperatur och förändringar i dem
- kan dra slutsatser av sina observationer och mätningar, presentera resultaten till exempel med hjälp av tabeller och förklara orsakssammanhang om naturens grundfenomen och kroppars egenskaper, till exempel antagandet att ju större massa en kropp har desto svårare är det att sätta den i rörelse eller att stoppa dess rörelse
- kan genomföra enkla undersökningar, till exempel att klarlägga de faktorer som påverkar fasta ämnens löslighet
- kan använda begrepp, storheter och enheter i beskrivningar, jämförelser och klassificeringar av egenskaper hos ämnen, kroppar och fenomen
- kan samla in information från olika källor och begrunda dess riktighet utgående från tidigare kunskaper, undersökningar och diskussioner.

Energi och elektricitet

Eleven

- känner till olika spänningskällor såsom batterier och ackumulatörer och kan göra försök där elektricitet används för att producera värme, ljus och rörelse
- vet att elektricitet och värme kan produceras med hjälp av olika naturresurser och kan klassificera dem i förnybara och icke – förnybara naturresurser.

Strukturer i naturen

Eleven

- kan undersöka olika krafter som växelverknings åstadkommer, till exempel tyngdkraft, friktion samt luft- och vattenmotstånd och känner till olika typer av rörelse
- kan undersöka hur en kraft förändrar en rörelse och kan tillämpa sina naturvetenskapliga kunskaper i trafiken och då han eller hon rör sig
- känner till fenomen som beror på jordens och månens rörelser, till exempel tid på dygnet, årstider, månfasar och förmörkelser och känner till solsystemets strukturer och kan göra iakttagelser om stjärnhimlen
- kan beskriva farliga situationer i trafiken och i andra vardagsmiljöer.

Ämnen i vår omgivning

Eleven

- känner luftens sammansättning och kemiska symboler för gaser i atmosfären och förstår luftens livsuppehållande funktion
- kan undersöka vattnets olika egenskaper och vet hur vatten renas

- kan klassificera ämnen som finns i jordskorpan, känner till kemiska symboler för grundämnena som finns i jordskorpan och kan genomföra olika separationer, till exempel filtrering, kristallisering och sållning
- känner till elementära fakta om kretsloppen hos ämnen och produkter i sin omgivning, vet hur man kan använda dessa ämnen på ett tryggt sätt och kan undersöka deras egenskaper, till exempel surhet
- känner till viktiga fakta om tobak, alkohol och droger, vet varför de är skadliga och kan ge exempel på varför det är farligt att använda dem.

RELIGION

I religionsundervisningen granskas livets religiösa och etiska dimensioner utifrån elevens egen tillväxt samt som ett samhälleligt fenomen i vidare utsträckning. Religionen behandlas som en underström som inverkar på den mänskliga kulturen.

I religionsundervisningen betonas insikterna i den egna religionen samt beredskapen att möta andra religioner och livsåskådningar, i synnerhet åskådningstraditioner i det finländska samhället.

Religionsundervisningens uppgift är att ge eleven kunskaper, färdigheter och erfarenheter som ger honom eller henne stoff att bygga sin identitet och världsåskådning på. Undervisningen skall ge eleven förmåga att möta den religiösa och etiska dimensionen i sitt eget och samfundets liv. Undervisningens mål är en religiös och livsåskådningsmässig allmänbildning.

Syftet med undervisningen är att

- göra eleven förtrogen med sin egen religion
- informera eleven om finländsk åskådningstradition
- informera eleven om andra religioner
- hjälpa eleven att förstå religionernas kulturella och mänskliga betydelse
- fostra eleven till ett etiskt synsätt och till att förstå religionens etiska dimension.

DEN EVANGELISK – LUTHERSKA RELIGIONEN

Syftet med undervisningen i evangelisk – luthersk religion är att göra eleven mångsidigt förtrogen med religiös kultur och ta fram faktorer som är viktiga för elevens utveckling och tillväxt. Eleven skall få hjälp med att förstå religionens betydelse för honom eller henne själv och med att se religionernas inflytande i samhället och kulturen. Undervisningens mål är en religiös och livsåskådningsmässig allmänbildning.

ÅRSKURS 3

Den främsta uppgiften för undervisningen i den evangelisk – lutherska religionen är att ge eleven stoff att bygga sin världsåskådning på. I undervisningen informeras eleverna genom fakta och egna erfarenheter om religiositeten i omvärlden, görs förtrogna med Bibeln och uppmuntras till att växa till etiskt omdömesgilla och ansvarsfulla människor.

MÅL

Eleven

- tar del av de viktigaste berättelserna i Gamla testamentet
- lär sig att förstå sambandet mellan kyrkoåret och Jesu liv.

CENTRALT INNEHÅLL

Förtrostan och trygghet

- Gud som Fadern och Skaparen, Herrens välsignelse samt Jesu läror om den gudomliga omsorgen

Ett värdefullt och unikt liv

- aktning för andra människor och naturen, att träffa val och ta ansvar
- bibliska berättelser kring ett tema

Bibelns berättelser och läror

- skapelse– och patriarkberättelserna
- från Egypten till det förlovade landet

Etisk tillväxt

- människans värde speciellt ur skapelsens synvinkel
- de tio buden
- frågor angående samlevnad och rättvisa

Livet i den lutherska kyrkan

- kyrko– och kalenderårets högtider och kristna innehåll och sedvänjor som hör till dem
- psalmer och andra andliga sånger

ARBETSFORMER

- högläsning
- sånger
- olika projekt
- diskussioner
- studiebesök
- besök av olika gäster.

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

Den främsta uppgiften för undervisningen i den evangelisk – lutherska religionen är att ge eleven stoff att bygga sin världsåskådning på. I undervisningen informeras eleverna genom fakta och egna erfarenheter om religiositeten i omvärlden, görs förtrogna med Bibeln och uppmuntras till att växa till etiskt omdömesgilla och ansvarsfulla människor.

MÅL

Eleven

- blir förtrogen med Nya testamentet, Jesu liv och läror
- lär sig att förstå sambandet mellan kyrkoåret och Jesu liv
- bekantar sig med den lutherska kyrkan och med församlingens verksamhet
- lär sig att reflektera över etiska frågor, att dela med sig av sina känslor och erfarenheter samt att tillämpa kristen etik.

CENTRALT INNEHÅLL

Förtröstan och trygghet

- Gud som Fadern och Skaparen, Herrens välsignelse samt Jesu läror om den gudomliga omsorgen

Ett värdefullt och unikt liv

- mina rötter; familjens och släktens värderingar och traditioner
- aktning för andra människor och naturen, att träffa val och ta ansvar
- bibliska berättelser kring ett tema
- tolerans, en första inblick i sådana kyrkor, religioner och minoriteter som ansluter sig till elevernas liv

Bibelns berättelser och läror

- Jesu liv och läror, bönen Fader vår
- bekantar sig med Bibelns uppbyggnad

Etisk tillväxt

- människans värde speciellt ur skapelsens synvinkel
- den gyllene regeln och det dubbla kärleksbudet
- frågor angående samlevnad och rättvisa

Livet i den lutherska kyrkan

- församlingen i elevens liv
- kyrko- och kalenderårets högtider och kristna innehåll och sedvänjor som hör till dem
- församlingens centrala verksamhetsformer som gudstjänsten, kyrkliga förrättningar, diakoni samt verksamheten som församlingsmedlem
- psalmer och andra andliga sånger

ARBETSFORMER

- högläsning
- sånger
- olika projekt
- diskussioner
- studiebesök
- besök av olika gäster

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 5

Den främsta uppgiften för undervisningen i den evangelisk – lutherska religionen är att ge eleven stoff att bygga sin världsåskådning på. I undervisningen informeras eleverna genom fakta och egna erfarenheter om religiositeten i omvärlden, görs förtrogna med Bibeln och uppmuntras till att växa till etiskt omdömesgilla och ansvarsfulla människor.

MÅL

Eleven

- lär sig att värna om livet och tro på sig själv, att frimodigt möta framtiden, att förstå den heliga dimensionen samt att se religionens inflytande i sitt eget och i andras liv
- göra sig förtrogen med kristendomen, dess uppkomst och utveckling samt dess betydelse i människans och samhällets liv
- lär sig att förstå sambandet mellan kyrkoåret och Jesu liv
- bekantar sig med den lutherska kyrkan
- stiftar bekantskap med andra kristna kyrkor och omgivande religiösa och icke – religiösa livsåskådningar
- lär sig att reflektera över etiska frågor, att dela med sig av sina känslor och erfarenheter samt att tillämpa kristen etik.

CENTRALT INNEHÅLL

Förtröstan och trygghet

- frågor med anknytning till liv och död utgående från elevernas erfarenheter och livssituation

Ett värdefullt och unikt liv

- mina rötter; familjens och släktens värderingar och traditioner
- aktning för andra människor och naturen, att träffa val och ta ansvar
- bibliska berättelser kring ett tema
- tolerans, en första inblick i sådana kyrkor, religioner och minoriteter som ansluter sig till elevernas liv

Bibelns berättelser och läror

- Nya testamentet som uttrycksmedel för Jesu läror och kristendomens uppkomst
- centrala frågor om kristendomens uppkomst och utveckling

Etisk tillväxt

- frågor angående samlevnad och rättvisa

Livet i den lutherska kyrkan

- församlingen i elevens liv
- kyrko- och kalenderårets högtider och kristna innehåll och sedvänjor som hör till dem
- den katolska medeltiden, klosterväsendet och korstågen
- den lutherska kyrkans uppfattning om Gud, barmhärtigheten, frälsningen och Bibeln
- kristna symboler i kyrkan och i elevens omvärld, kyrkokonst samt psalmer och andra andliga sånger

Religiositeten i elevens omgivning

- de religioner och kyrkor som eleven möter i Finland och ute i världen
- drag som är gemensamma för judendomen, kristendomen och islam och drag som skiljer dem åt.

ARBETSFORMER

- högläsning
- sånger
- olika projekt
- diskussioner
- studiebesök
- besök av olika gäster

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Eleven känner till det centrala i Bibeln och den evangelisk – lutherska kyrkan i Finland och kan använda det inlärd för att skaffa sig ytterligare kunskaper.

Eleven

- känner till Bibelns centrala berättelser
- känner till de grundläggande dragen hos den evangelisk – lutherska kyrkan i Finland och församlingen där han eller hon bor
- vet att den evangelisk – lutherska kyrkan i Finland hör till kyrkornas stora familj och känner till andra kristna kyrkor och samfund.

Eleven gestaltar religionen som företeelse

Eleven

- förstår det religiösa språkbrukets karaktär
- identifierar religiösa symboler, begrepp och metaforer
- ser religionens inverkan i sitt liv och sin närmiljö.

Eleven kan utnyttja religiös kunskap

Eleven

- har en preliminär uppfattning om trons och kunskapens grundläggande karaktär
- kan skärskåda livsfrågor som står honom eller henne nära
- kan gestalta sin egen världsåskådning på ett sätt som motsvarar elevens åldersgrupp.

Eleven kan handla etiskt ansvarsfullt

Eleven

- har förmåga till etisk reflektion
- identifierar faktorer som inverkar på moralbeslut och beaktar dem i sitt liv.

ÅRSKURS 6

Den primära uppgiften för undervisningen i evangelisk – luthersk religion är att fördjupa och vidga elevens förståelse för den egna religionens och andra religioners karaktär och betydelse. På så sätt stöds uppbyggnaden av elevens egen världsåskådning och etiska grundsyn.

MÅL

Eleven

- blir medveten om faktorer som inverkar på uppbyggnaden av hans eller hennes världsåskådning
- förstår vilken betydelse religionen och dess helighetsdimension har i människans och samhällets liv
- fördjupar sig i den lutherska kyrkan och dess trosuppfattning
- känner till den kristna kyrkans missionsarbete
- kan respektera människor som har en annan tro och som tänker på ett annat sätt

CENTRALT INNEHÅLL

Elevens reflektioner kring sin världsåskådning

- livets betydelse och begränsning

Världsreligionerna

- religionens utsträckning och inflytande på individen, samfundet och kulturen

Kyrkan

- den lutherska kyrkan och dess trosuppfattning
- den kristna kyrkans missionsarbete i Finland och världen
- den kristna tron, dess mänskliga och samhälleliga betydelse, speciellt den lutherska tron, kristna symboler

Finländsk livsåskådningstradition

- en överblick över religionsläget i Finland, speciellt den lutherska kyrkan och den ortodoxa kyrkan samt andra kristna kyrkor och samfund, andra religioner och irreligiositet
- kristen psalm- och annan musiktradition
- reformationen och tiden efter den

ARBETSFORMER

- högläsning
- sånger
- olika projekt
- diskussioner
- studiebesök
- besök av olika gäster

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

DEN ORTODOXA RELIGIONEN

Det centrala i ortodox religionsundervisning är att stärka och upprätthålla elevens ortodoxa identitet. Undervisningen skall hjälpa eleven att förstå vilken betydelse religionen har för henne själv samt hur religionen påverkar samhället och kulturen. Undervisningens mål är dessutom att förmedla religiös och livsåskådningsmässig allmänbildning.

Den ortodoxa religionsundervisningens grunduppgift är att via kunskaper, färdigheter och upplevelser av det heliga förmedla eleven stoff för att bygga upp en egen livsåskådning för att växa upp till en ansvarskännande individ. Eleven skall lära sig att respektera och vårda naturen, sina medmänniskor och sig själv. Hon skall uppmuntras att som Guds arbetskamrat aktivt delta i skapandet av det goda.

ÅRSKURS 3

MÅL

Eleven

- fördjupar sig i de centrala begreppen inom ortodox kristendom och dogmatik
- lär sig känna kyrkoåret
- uppskattar Guds skapelseverk
- förstår, med hjälp av berättelser, Guds vägledning och försyn i sitt eget liv
- deltar i ortodox liturgi
- bekantar sig med Gamla testamentets berättelser och deras budskap
- lär sig att reflektera över etiska frågor i sitt eget liv.

CENTRALT INNEHÅLL

Kyrkoåret och helgon

- de viktigaste festerna och fastorna i kyrkoåret
- de heliga i Gamla testamentet

Som medlem i kyrkan

- liturgin
- kyrkor och religioner i närmiljön
- drag som är gemensamma för judendomen, kristendomen och islam samt drag som skiljer dem åt

Bibeln som helig bok

- världens skapelse, syndafallet, Kain och Abel
- Noa, Abraham, Isak, Jakob, Josef, Mose
- ökenvandring, ankomsten till det förlovade landet
- de tio budorden, det dubbla kärleksbudet

Det liturgiska livet

- sakramenten, speciellt dopet, myrrasmörjelsen, boten och nattvarden
- kyrkogång
- de vanligaste kyrkohymnerna
- kyrkan som helig plats

Dogmatik och etisk fostran

- människan som Guds avbild och like
- den heliga Treenighetens personer och deras särdrag
- etiken i de tio budorden

ARBETSFORMER

- samtal, att delta i gudstjänster, studiebesök
- pyssel, teckning, sång, skiftliga uppgifter
- berättandet

UTVÄRDERING

Eleven

- känner till Gamla testamentets berättelser i stora drag
- kan de tio budorden
- vet betydelsen av myrrasmörjelsen
- känner till några kyrkohymner
- kan skilja på de yttre dragen i judendom, kristendom och islam.

ÅRSKURS 4

MÅL

Eleven

- sätter sig in i evangeliernas berättelser och deras budskap
- bekantar sig med evangeliernas tillkomst och deras författare
- lär sig att reflektera över etiska frågor som uppkommer i Nya testamentets berättelser
- bekantar sig med andra kristna kyrkor.

CENTRALT INNEHÅLL

Kyrkoåret och helgon

- de heliga apostlarna
- de heliga evangelisterna

Som medlem i kyrkan

- liturgin
- katolska och lutherska kyrkan

Bibeln som helig bok

- Jesu liv på jorden, Jesu undervisning och underverk
- passionshistoria, uppståndelsen och det nya livet

Det liturgiska livet

- sakramenten, speciellt sjuksmörjelse, äktenskap och prästerskap
- kyrkogång
- de vanligaste kyrkohymnerna
- kyrkan som helig plats

Dogmatik och etisk fostran

- frälsningen och det eviga livet

ARBETSFORMER

- samtal, att delta i gudstjänster, studiebesök
- pyssel, teckning, sång, skiftliga uppgifter
- berättandet

UTVÄRDERING

Eleven

- känner till evangeliernas budskap
- vet vilka som har skrivit evangelierna och hur de har kommit till
- känner till händelserna under stora veckan
- känner till andra kristna kyrkor
- känner till betydelsen av sjuksmörjelse, äktenskap och prästerskap
- känner till kyrkans inredning.

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven

- sätter sig in i liturgin och den ortodoxa kristenheten
- känner till den ortodoxa lärans centrala begrepp
- bekantar sig med andra religioner.

CENTRALT INNEHÅLL

Kyrkoåret och helgon

- kyrkoårets struktur

Som medlem i kyrkan

- klosterverksamheten
- kyrkans stora lärofäder och martyrer
- olika organisationer inom Finlands ortodoxa kyrka
- den ortodoxa traditionen i världen
- judendom och islam

Bibeln som helig bok

- Nya testamentets tidshistoria

Det liturgiska livet

- liturgin och det liturgiska livet i församlingen

Dogmatik och etisk fostran

- den heliga Treenighetens personer och deras särdrag
- den ortodoxa människosynen

ARBETSFORMER

- samtal, att delta i gudstjänster, studiebesök
- pyssel, teckning, sång, skriftliga uppgifter
- berättandet

UTVÄRDERING

Skjer enligt de av undervisningsstyrelsen fastslagna principerna.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Eleven känner till det centrala i ortodoxin

Eleven

- är medveten om liturgigudstjänstens betydelse som en del av en ortodox kristens liv
- känner i huvuddrag till det ortodoxa kyrkoårets faste- och högtidstradition och kan följa kyrkoåret i sitt eget liv
- känner till den ortodoxa människosynen och andra grundbegrepp inom den ortodoxa kristendomen, kan tillämpa dem i sitt eget liv.

Eleven känner till Bibelns centrala berättelser

Eleven

- känner i huvuddrag till Gamla och Nya testamentets olika karaktär
- känner till Kristi undervisning, livsskeden och kyrkans uppkomst
- kan reflektera över etiska frågor utifrån Bibelns berättelser och sitt eget liv och beakta dem i sin livsföring.

Eleven kan använda religiös kunskap

Eleven

- känner till den ortodoxa dogmatikens centrala grundbegrepp
- känner till den ortodoxa traditionen som en del av en ortodox kristens liv
- kan använda det inlärd för att stärka den ortodoxa identiteten
- kan stärka sin ortodoxa identitet.

Eleven är insatt i sin egen religion och känner till religionerna i sin närmiljö

Eleven

- känner till den ortodoxa kyrkans särdrag
- identifierar den religiösa bakgrunden i sin familj
- känner till verksamheten i sin egen hemförsamling
- känner till andra kristna kyrkor och samfund i närmiljön.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven

- känner till konungarnas och profeternas tid i Gamla testamentet
- bekantar sig med apostlatidens kyrka
- känner till sakramenten.

CENTRALT INNEHÅLL

Bibeln

- profeterna
- konungarnas tid
- psalmerna

Kyrkohistoria

- de viktigaste händelserna i kristendomens uppkomst och utveckling

Liturgi och dogmatik

- gudstjänsterna: liturgi, vigilia, fasteliturgi och andra kyrkliga förrättningar
- kyrkan som byggnad
- sakramenten

Etik

- etiken i bergspredikan

ARBETSFORMER

- samtal, att delta i gudstjänster, studiebesök
- pyssel, teckning, sång, skriftliga uppgifter
- berättandet

UTVÄRDERING

Eleven

- känner till de viktigaste profeterna och kungarna under Gamla testamentets tid
- vet de viktigaste händelserna i apostlatidens kyrka
- känner till kyrkans sakrament
- känner till kyrkans viktigaste gudstjänster
- känner i huvuddrag till Jesu etiska undervisning i bergspredikan.

BEDÖMNING

Grundskolans religionsundervisning har målsättningar där det inte är ändamålsenligt och inte mänskligt att mäta resultat. Att mäta den kognitiva nivån är möjligt, men den största delen av färdighets- och attitydmålsättningarna berör sådana delar av personligheten som skolan inte har någon lämplig skala för. Elevens kognitiva nivå utvärderas främst med hjälp av muntliga förhör i samtalsform. I de högre årskurserna kan skriftliga prov förekomma. Vid betygsättningen skall man ta hänsyn till elevernas aktivitet på lektionerna och engagemang inom t.ex. församlingens barnverksamhet.

LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP

I undervisningen i livsåskådningskunskap betonas människans förmåga att utforska sin värld och uppleva sitt eget liv som meningsfullt. Livsåskådningskunskap stöder elevens etiska utveckling och utvecklingen av en livssyn med värdegrunden i hemmet som utgångspunkt.

Undervisningen är avsedd för elever som inte tillhör något trossamfund. Undervisningen anknyter till människorelationer, kulturidentitet, förhållandet mellan människan och naturen samt samhället.

Undervisningen har som uppgift att ge eleven stoff för att växa upp till en självständig, tolerant, ansvarsfull och omdömesgill medlem i samhället. Undervisningen betonar förmågan att tänka och handla enligt etiska principer.

ÅRSKURS 3

MÅL

Främja elevens strävan

- att utveckla sin omdömesförmåga och förmåga att handla etiskt överlag
- att bekanta sig med olika kulturer.

CENTRALT INNEHÅLL

Människorelationer och moralisk tillväxt

- rättvisa i det dagliga livet
- rikedom och fattigdom i världen

Självkänedom och kulturidentitet

- vem är jag och vad kan jag
- olika levnadssätt och kulturell mångfald

Samhälle och mänskliga rättigheter

- mänskliga rättigheter

Människan och världen

- berättelser om världens uppkomst, jorden och världsalltet

ARBETSFORMER

I undervisningen används elevcentrerade arbetsmetoder samt par – och grupparbeten. I ämnet utgår man från att självständigt bearbeta olika livsåskådningsfrågor.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i livsåskådningskunskap utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral.

ÅRSKURS 4

MÅL

Främja elevens strävan

- att handla etiskt överlagt och lära sig att lägga märke till de etiska dimensionerna i vardagslivet och använda sin förmåga till etiskt tänkande och principiella överväganden
- att bekanta sig med principerna för de mänskliga rättigheterna, för tolerans, för rättvisa och en hållbar utveckling.

CENTRALT INNEHÅLL

Människorelationer och moralisk tillväxt

- ett gott liv, värde och norm, ansvar och frihet i livet

Självkänedom och kulturidentitet

- kulturminoriteter i Finland

Samhälle och mänskliga rättigheter

- jämlikhet och fred
- etikens grunder, en handlings moraliska berättigande, avsikten med en handling och dess konsekvenser

Människan och världen

- olika former av liv
- liv och död i naturen

ARBETSFORMER

I undervisningen används elevcentrerade arbetsmetoder samt par- och grupparbeten. I ämnet utgår man från att självständigt bearbeta olika livsåskådningsfrågor.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral.

ÅRSKURS 5

MÅL

Främja elevens strävan

- att söka bygga upp sin identitet och sin livsåskådning och att därigenom gestalta helheter
- att bekanta sig med olika betraktelsesätt i kulturer i näromgivningen.

CENTRALT INNEHÅLL

Människorelationer och moralisk tillväxt

- tankefrihet, religions- och livsåskådningsfrihet, tolerans och diskriminering

Självkänedom och kulturidentitet

- livsåskådning, tro, förmodan, kunskap och förståelse
- olika livs- och världsåskådningar
- världens kulturarv

Samhälle och mänskliga rättigheter

- demokrati
- framtidens värld
- etiska problem i det egna livet och lösningar på dem

Människan och världen

- hållbar utveckling

ARBETSFORMER

I undervisningen används elevcentrerade arbetsmetoder samt par- och grupparbeten. I ämnet utgår man från att självständigt bearbeta olika livsåskådningsfrågor.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral
- skriftliga förhör/prov.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Människorelationer och moralisk tillväxt

Eleven

- kan bedöma olika situationers moraliska krav och en handlings moraliska berättigande
- vet att ett handlande som står emot ens principer är fel
- kan granska moraliska problem tillsammans med andra och accepterar att man kan handla enligt olika principer
- förstår att det finns fredliga lösningar på konflikter.

Självkänedom och kulturidentitet

Eleven

- identifierar livsåskådningsfrågor
- kan använda centrala begrepp i läroämnet (livsåskådning, kultur, minoritet)
- vågar föra fram egna synpunkter och förstår att de bör kunna motiveras
- har förmåga att gestalta livsåskådningsfrihetens betydelse i sitt liv
- kan gestalta den finländska kulturen som en del av världens kulturella mångfald.

Samhälle och mänskliga rättigheter

Eleven

- känner till principerna för mänskliga rättigheter, tolerans och rättvisa
- förstår betydelsen av gemensamma regler
- förstår det individuella ansvaret och att individerna hör till olika gemenskaper.

Människan och världen

Eleven

- känner till olika förklaringar om världen och människans plats i den
- förstår vilken betydelse naturen och miljön har för människan
- kan handla med respekt för naturen och har tagit till sig principerna för en hållbar utveckling.

ÅRSKURS 6

MÅL

Främja elevens strävan

- att förbättra förmågan att uttrycka sig och sin livsåskådning
- att utveckla sin omdömesförmåga och sin förmåga att handla etiskt överlagt
- att tillägna sig och omfatta principerna för de mänskliga rättigheterna, för tolerans, för en världsomspännande rättvisa och en hållbar utveckling och lära sig att ta ansvar för sig själv, för andra människor, för samhället och naturen.
- att utvidga sin allmänbildning om livsåskådningar och kultur och lära sig att känna olika värderingar, trossystem och vedertagna uppfattningar i olika kulturer

CENTRALT INNEHÅLL

Medborgarskap och ett gott samhälle

- grunderna i samhällsteori och demokrati

Livsåskådningarnas värld

- livsåskådningarnas historia, livsåskådningsfrihet
- religion och irreligiositet, den egna livsåskådningen

Kultur

- kultur och gemenskap
- tolerans
- förhållandet mellan människan och naturen

Etik och ett gott liv

- människorättsetik
- miljöetik

Framtiden

- naturens och samhällets framtid
- världsarvet
- min framtid
- att handla för framtidens bästa

ARBETSFORMER

I undervisningen används elevcentrerade arbetsmetoder samt par- och grupparbeten. I ämnet utgår man från att självständigt bearbeta olika livsåskådningsfrågor.

UTVÄRDERING

Elevens färdigheter i livsåskådning utvärderas genom

- allmänna diskussioner
- att eleven presenterar sina arbeten och erhållna kunskaper
- observation av elevens kunskaper om sig själv i sociala sammanhang
- diskussioner kring etik och moral
- skriftliga förhör/prov.

HISTORIA

Syftet med historieundervisningen är att skapa intresse och nyfikenhet för ämnet samt att handleda eleven i att växa upp till en aktiv, ansvarsfull individ. Eleven handleds att förstå den egna kulturen bland andra kulturer i en historisk utvecklingsprocess.

Syftet med undervisningen är att ge eleven medel att bygga upp sin identitet och att förstå tidsbegreppet. Eleven kan sätta sig in i människans verksamhet. Eleven skall kritiskt kunna behandla händelser i det förgångna, närhistorien, samt anknyta dem till samhälleliga och kulturella företeelser i nuet. I historieundervisningen skall eleven lära sig att skilja mellan fakta och fiktion.

ÅRSKURS 5

MÅL

Eleven

- förstår att historien kan tolkas på olika sätt
- förstår begrepp och tidsperspektiv.

CENTRALT INNEHÅLL

De egna rötterna och den historiska kunskapen

- den egna familjens eller hembygdens historia
- att tolka historiska källor som skrifter, föremål, bilder, byggd miljö och muntlig tradition

Förhistorisk tid och de första högkulturerna

- stenåldersmänniskans levnadsförhållanden och förändringar som inträffade till följd av att bronzen och järnet uppfanns
- jordbrukets uppkomst kring floddeltan samt framväxten av de första högkulturerna

Den europeiska civilisationens uppkomst

- det antika Grekland och romarriket
- antikens återspeglning på nutiden

ARBETSFORMER

Läraren väljer arbetsformer vars syfte är att försöka återge historiska inlevelser med hjälp av en lämplig kombination av olika källor. Vi betonar arbetsformer där eleven aktivt söker kunskap och information samt lär sig samarbeta, diskutera och redovisa. Arbetsformerna väljs utifrån elevens förutsättningar och utvecklingsnivå.

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen. I bedömningen beaktas elevens förmåga att planera, genomföra och granska sitt arbete.

ÅRSKURS 6

MÅL

Eleven

- lär sig att ange orsak och verkan i olika historiska skeden
- kan beskriva förändringar i kulturernas utveckling

CENTRALT INNEHÅLL

Medeltiden

- religionernas inverkan på människornas liv och det feodala klassamhället
- livet under medeltiden i Finland och Europa
- korstågen till Finland och införlivandet av Finland som en del Sverige

Den nya tidens genombrott

- förändringarna i den europeiska människans världsbild vid övergången mellan medeltiden och den nya tiden: renässansen inom konsten, reformationen inom religionen, världsbildens utvidgning inom vetenskapen

Finland som en del av det svenska riket

- finländarnas liv som kungens undersåtar och invånare i en stormakt
- livet i Finland under 1600 – och 1700 – talen

Frihetens ideologi vinner terräng

- de europeiska kolonierna samt bildandet av Nordamerikas Förenta stater
- franska revolutionen och dess följder

Dessutom ett av följande teman vars utveckling granskas från förhistorisk tid fram till 1800 – talet:

- någon utomeuropeisk högkultur
- handelns utveckling
- kulturens utveckling
- utvecklingen av trafik- och transportmedlen
- förändringar hos befolkningen

Temahelheterna beaktas utgående från elevens utvecklingsskede / mognadsnivå.

ARBETSFORMER

Läraren väljer arbetsformer vars syfte är att försöka återge historiska inlevelser med hjälp av en lämplig kombination av olika källor. Vi betonar arbetsformer där eleven aktivt söker kunskap och information samt lär sig samarbeta, diskutera och redovisa. Arbetsformerna väljs utifrån elevens förutsättningar och utvecklingsnivå.

UTVÄRDERING

Bedömningen är fortlöpande och målinriktad. Eleven bedöms i förhållande till de uppställda målen samt profilen för goda kunskaper i historia årskurs 6. I bedömningen beaktas elevens förmåga att planera, genomföra och granska sitt arbete.

PROFIL FÖR ELEVEN'S GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Att skaffa sig kunskap om det förgångna

Eleven

- kan skilja fakta från åsikter
- kan skilja källan och tolkningen av den från varandra.

Att förstå historiska fenomen

Eleven

- vet att det förflutna kan delas in i olika tidsperioder och kan nämna karakteristiska drag för olika samhällen och tidsperioder
- känner igen händelsernas kontinuitet från en tidsperiod till en annan och förstår att förändring inte är detsamma som framsteg och att förändringar inte heller betyder detsamma ur olika människors och gruppers synvinkel
- kan leva sig in i en människas situation förr i tiden, kan förklara varför människor under olika tidsperioder tänkte och handlade på olika sätt.

Att utnyttja historiska kunskaper

Eleven

- kan skildra ett aktuellt tema som behandlas genom att förklara händelsen eller fenomenet ur vissa aktörers synvinkel
- känner till att en del saker kan tolkas på olika sätt och kan förklara varför.

MUSIK

Undervisningen i musik strävar efter att ge eleven positiva upplevelser och erfarenheter av musik, till att ge eleven grundläggande musikaliska färdigheter samt till att uppmuntra eleven till aktivt deltagande i olika former av musikutövande.

ÅRSKURS 3

MÅL

I undervisningen strävar vi efter att eleven

- tillägnar sig kunskaper och färdigheter i att uttrycka sig musikaliskt
- lär sig att använda rösten på ett naturligt sätt
- får mod att uttrycka sig själv musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både ensam och i grupp
- lär sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och spela på olika instrument
- lär sig att koncentrerat och aktivt lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- lekfullt och helhetsinriktat upplever olika begrepp som anknyter till musik genom att röra sig till musik och lyssna till musik
- bekantar sig med såväl inhemsk som utländsk musik
- lär sig att reflektera över sin egen musikaliska verksamhet.

CENTRALT INNEHÅLL

- att lära sig grunderna för naturlig röstbehandling samt att uttrycka sig med rösten
- att genom olika sångövningar förbereda sig för flerstämmighet
- att lära sig aktuella sånger såsom sånger i anslutning till årstider, högtider och traditioner
- att bekanta sig med den egna och andra kulturers folkmusik
- att uttrycka sig rytmiskt med hela kroppen, att använda kroppen som instrument
- att utföra ackompanjemangsuppgifter till sångerna och till musik och rörelse
- att utföra övningar som utvecklar grundrytmiken och speltekniken
- att våga improvisera och skapa egna melodier
- att bekanta sig med musiken på ett mångsidigt sätt, till exempel genom att lyssna till musik som förmedlar stämningar och upplevelser
- att utveckla sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak
- att bli förtrogen med musikens grundbegrepp (rytm, melodi, harmoni, form, klangfärg och dynamik) genom att lyssna, sjunga, spela samt röra sig till musik.

ARBETSFORMER

I undervisningen används arbetsformer som på olika sätt befrämjar elevens eget deltagande i olika musikaliska aktiviteter, såsom lyssnande, sång och spelande.

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

MÅL

I undervisningen strävar vi efter att eleven

- utvecklar sina kunskaper och färdigheter i att uttrycka sig musikaliskt
- använder rösten på ett naturligt sätt
- uttrycker sig själv musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både ensam och i grupp
- lär sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och spela på olika instrument
- lär sig att koncentrerat och aktivt lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- lär sig formulera och uttrycka sina upplevelser av musik
- blir förtrogen med såväl inhemsk som utländsk musik
- lär sig att fungera på ett ansvarsfullt sätt som medlem i en musicerande grupp och som musiklyssnare.

CENTRALT INNEHÅLL

- att använda rösten på ett naturligt sätt
- att genom olika sångövningar förbereda sig för flerstämmighet
- att lära sig aktuella sånger såsom sånger i anslutning till årstider, högtider och traditioner
- att bekanta sig med den egna och andra kulturernas musik från olika tidsperioder
- att utföra ackompanjemangsuppgifter till sångerna
- att utföra övningar som utvecklar grundrytmiken och speltekniken
- att improvisera och skapa egna melodier
- att utveckla sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak
- att bli förtrogen med musikens grundbegrepp (rytm, melodi, harmoni, form, klangfärg och dynamik) genom olika praktiska och teoretiska övningar.

ARBETSFORMER

I undervisningen används arbetsformer som på olika sätt befrämjar elevens eget deltagande i olika musikaliska aktiviteter, såsom lyssnande, sång och spelande.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- kan använda rösten så att han eller hon kan delta i unison sång
- uppfattar musikens grundrytm så att han eller hon kan öva sig i att spela och delta i samspel
- behärskar en sångrepertoar, delvis utantill
- kan ensam och i grupp och med hjälp av ljud, rörelse, rytm eller melodi hitta på musikaliska lösningar i olika övningar, t.ex. eko, fråga/svar, solo/tutti
- känner igen den musik han eller hon hört och kan uttrycka sin lyssnarupplevelse verbalt, med bilder eller med rörelser
- kan fungera i en musicerande grupp och ta hänsyn till de andra medlemmarna i gruppen.

ÅRSKURS 5

MÅL

I undervisningen strävar vi efter att eleven

- upprätthåller och utvecklar sin musikaliska uttrycksförmåga och sitt musikaliska kunnande på olika sätt
- utvidgar sin sångrepertoar
- utvecklar sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak.

CENTRALT INNEHÅLL

- övningar i röstbehandling samt en- och flerstämmig repertoar som ger en inblick i olika sångsätt, delvis utantill
- övningar som utvecklar förmågan till samspel
- inspelningar av olika slags musik från olika tidsperioder, platser och kulturmiljöer
- att improvisera och skapa egen musik

ARBETSFORMER

I undervisningen används arbetsformer som på olika sätt befrämjar elevens musikaliska kunnande, praktiskt till exempel genom sång och spel och teoretiskt till exempel genom grupparbeten och arbetsblad.

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

MÅL

I undervisningen strävar vi efter att eleven

- upprätthåller och utvecklar sin musikaliska uttrycksförmåga och sitt musikaliska kunnande på olika sätt
- utvidgar sin sångrepertoar
- utvecklar sin förmåga att reflektera över och motivera sina egna värderingar och sin egen smak.

CENTRALT INNEHÅLL

- övningar i röstbehandling samt en- och flerstämmig repertoar som ger en inblick i olika sångsätt, delvis utantill
- övningar som utvecklar förmågan till samspel
- inspelningar av olika slags musik och härledning av tidsperiod, plats och kulturmiljö för musiken
- att improvisera och skapa egen musik

ARBETSFORMER

I undervisningen används arbetsformer som på olika sätt befrämjar elevens musikaliska kunnande, praktiskt till exempel genom sång och spel och teoretiskt till exempel genom grupparbeten och arbetsblad.

UTVÄRDERING

Utvärdering sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

BILDKONST

Undervisningen i bildkonst har som uppgift att uppmuntra elevens skapande fantasi och ett personligt kreativt uttryckssätt, väcka glädjen i skapandet och ge möjlighet till skönhetsupplevelser.

Undervisningen har också som uppgift att utveckla elevens förmåga att iaktta, uppleva och förstå bildspråk samt uttrycka sig och kommunicera i bild. Syftet är att väcka elevens intresse och förståelse för konsten och det visuella i den finländska kulturen och i främmande kulturer.

I undervisningen i bildkonst beaktas att uttrycks-, färdighets- och kunskapsmål uppnås i bildskapandet.

Bildkonstämnet är tematiskt till sin karaktär, vilket möjliggör en stressfri anda och långsiktigt arbete. Temaområdena kopplas till elevens värld av upplevelser och erfarenheter. Läroämnets tematiska karaktär möjliggör också arbete tillsammans med andra elever samt integrering med andra ämnen.

ÅRSKURS 3

I undervisningen i bildkonst får eleven på ett mångsidigt sätt öva sig i sinnesförnimmelser och fantasiutveckling. Eleven närmar sig konsten på ett lekfullt sätt. Grundinnehållet i undervisningen utgörs av grunderna i visuella uttryck samt arbetssätt och material som är utmärkande för bildkonsten. Den bildkonstnärliga processen, som består av planering, skissering, bedömning och färdigställande betonas i undervisningen. Eleven uppmuntras till att fullborda sina arbeten och till att spara dem.

MÅL

Eleven lär sig

- de kunskaper och färdigheter man behöver för att kunna uttrycka sig visuellt: att göra iakttagelser, att utveckla sin föreställningsförmåga, sin påhittighet och kreativ problemlösning, att göra estetiska val och motivera dem samt att ställa upp mål
- färdigheter som behövs för bildframställning och rumsåtergivning samt materialkännedom
- lära sig att i sin egen kultur och i främmande kulturer i sin egen erfarenhetskrets känna den visuella traditionen och nutidskonsten, arkitektur och formgivning samt finländsk byggnadstradition, viktiga byggnader och naturmiljöer på den egna hemorten,
- att värdesätta estetiska värden, trivsel och funktionsduglighet i sin omgivning
- att granska olika mediers betydelse i sitt eget liv
- att använda redskapen för visuell kommunikation och att förstå skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen.

CENTRALT INNEHÅLL

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- visuella uttryckssätt, tekniker och material: att måla, teckna, göra grafik, att bygga och modellera
- bekanta sig med grunderna i bildkomposition: jämvikt, spänning, rytm, färg, form, rum, rörelse, linje och tid
- utvecklar sig i att granska, bedöma och diskutera bilder

Konstkännedom och kulturell kompetens

- besök på museer eller konstutställningar på hemorten och att bekanta sig med konstnärens arbete
- analys av konstbilder genom att göra egna bilder och diskutera bilder
- mästare från den finska konstens guldålder (1800 – och 1900 – talet)

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- att bekanta sig med och beskriva natur, byggnader och byggnadstradition samt att lägga märke till förändringar i miljön
- att granska, planera och framställa föremål samt tredimensionellt byggande

Medier och visuell kommunikation

- illustrationer, tecknade serier, reklambilder, fotografier, video och digitala bilder
- fördjupade diskussioner om det visuella budskapet i tv, dataspel och filmer

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet, lek och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

I undervisningen i bildkonst får eleven på ett mångsidigt sätt öva sig i sinnesförmågor och fantasiutveckling. Eleven närmar sig konsten på ett lekfullt sätt. Grundinnehållet i undervisningen utgörs av grunderna i visuella uttryck samt arbetssätt och material som är utmärkande för bildkonsten. Den bildkonstnärliga processen, som består av planering, skissering, bedömning och färdigställande betonas i undervisningen. Eleven uppmuntras till att fullborda sina arbeten och till att spara dem.

MÅL

Eleven lär sig

- de kunskaper och färdigheter man behöver för att kunna uttrycka sig visuellt: att göra iakttagelser, att utveckla sin föreställningsförmåga, sin påhittighet och kreativ problemlösning, att göra estetiska val och motivera dem samt att ställa upp mål
- färdigheter som behövs för bildframställning och rumsåtergivning samt materialkännedom

- att granska sina egna och andras bilder och att diskutera dem med användning av bildkonstens grundläggande begrepp samt att respektera olika uppfattningar om konst och visuell kommunikation
- lära sig att i sin egen kultur och i främmande kulturer i sin egen erfarenhetskrets känna den visuella traditionen och nutidskonsten, arkitektur och formgivning samt finländsk byggnadstradition, viktiga byggnader och naturmiljöer på den egna hemorten,
- att värdesätta estetiska värden, trivsel och funktionsduglighet i sin omgivning
- att granska olika mediers betydelse i sitt eget liv
- att använda redskapen för visuell kommunikation och att förstå skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen.

CENTRALT INNEHÅLL

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- visuella uttryckssätt, tekniker och material: att måla, teckna, göra grafik, att bygga och modellera
- fortsätta att arbeta med grunderna i bildkomposition: jämvikt, spänning, rytm, färg, form, rum, rörelse, linje och tid
- att granska och bedöma bilder samt att i diskussioner kring dem öva sig i att använda konstbegrepp

Konstkännedom och kulturell kompetens

- besök på museer eller konstutställningar på hemorten och att bekanta sig med konstnärens arbete
- analys av konstbilder genom att göra egna bilder och diskutera bilder
- konst från olika epoker och nutidskonst i de nordiska länderna

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- att bekanta sig med och beskriva natur, byggnader och byggnadstradition samt att lägga märke till förändringar i miljön
- att granska, planera och framställa föremål samt tredimensionellt byggande, miljöplanering och framställning av miniatyrmodeller

Medier och visuell kommunikation

- bildberättelsens grunder: från berättelse till bild, närbild och avståndsbild, kombination av bild och text
- illustrationer, tecknade serier, reklambilder, fotografier, video och digitala bilder
- kritisk diskussion av visuella budskap i tv, dataspel, filmer, tecknade serier och reklamer

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet, lek och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- kan ge sina tankar, känslor och föreställningar visuell form och omvandla sina iakttagelser till bilder
- känner till kompositionens grunder i bildframställning och rumsåtergivning och förstår materialets egenskaper
- kan använda de viktigaste redskapen och teknikerna i sin bildframställning och använda skisser som hjälpmedel i sitt arbete
- kan vårda arbetsredskap och material
- kan dokumentera sin arbetsprocess och använda den vid självvärdering
- kan diskutera egna och andras bilder, motivera sin konstsmak och använda grundläggande koncept
- vet vad konstnärer gör, känner till en del finländska konstnärers arbeten och de visuella uttrycken för främmande kulturer i sin egen erfarenhetskrets
- vet hur man för sig i ett museum och på en konstutställning och i olika konstsammanhang
- kan under handledning använda till exempel konstverk, bilder i omgivningen, natur och byggd miljö, böcker, tidningar, museer, gallerier och Internet som informationskällor
- kan identifiera och sätta värde på estetiska och etiska värden i närmiljön och i skolan
- vet vad arkitekter och formgivare gör och känner till en del arbeten av arkitekter och formgivare
- kan bedöma hur han eller hon utnyttjar media, kan göra val och motivera sin ståndpunkt
- kan observera och bedöma skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen
- kan använda några redskap för visuell kommunikation
- kan arbeta ensam och i samverkan med andra.

ÅRSKURS 5

I undervisningen i bildkonst får eleven på ett mångsidigt sätt öva sig i sinnesförmågor och fantasiutveckling. Grundinnehållet i undervisningen utgörs av grunderna i visuella uttryck samt arbetssätt och material som är utmärkande för bildkonsten. Eleven bekantar sig med konst och konsthistoria samt utvecklar sin förmåga att tolka bilder.

Inlärningsituationerna skall stödja elevens möjligheter att samarbeta och i växelverkan med andra få konstupplevelser. Målet är att arbetet, dokumentationen av arbetsprocessen och utvärderingen av den tillsammans med andra elever skall utveckla elevens förståelse för bildkonstens olika processer och stödja utvecklingen av visuellt tänkande och inläring.

MÅL

Eleven lär sig

- att inom bildkonst och visuell kommunikation känna till centrala uttryckssätt, material, tekniker och arbetsredskap och att i sitt skapande använda dem på ett ändamålsenligt sätt
- att njuta av att uttrycka sina tankar, iakttagelser, fantasier och känslor visuellt
- att använda centrala begrepp i bildkonsten
- att arbeta självständigt och som medlem i en grupp i olika konstprojekt.

CENTRALT INNEHÅLL

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- teckning, grafik, målning, keramik och miljökonst
- fortsätta att arbeta med grunderna i bildkomposition: jämvikt, spänning, rytm, form, färg, rum, rörelse, linje och tid
- att ge sina iakttagelser, tankar och föreställningar visuell form

Konstkännedom och kulturell kompetens

- centrala drag i konstens historia och nutidskonsten
- ledda besök på utställningar eller museer

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

att bekanta sig med uttryckssätt, stildrag och traditioner i arkitektur och formgivning

Medier och visuell kommunikation

former för bildberättande: särdrag hos illustrationer, tecknade serier och rörliga bilder

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet, kreativitet och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

I undervisningen i bildkonst får eleven på ett mångsidigt sätt öva sig i sinnesförmågor och fantasiutveckling. Grundinnehållet i undervisningen utgörs av grunderna i visuella uttryck samt arbetssätt och material som är utmärkande för bildkonsten. Eleven bekantar sig med konst och konsthistoria samt utvecklar sin förmåga att tolka bilder.

Inlärningsituationerna skall stödja elevens möjligheter att samarbeta och i växelverkan med andra få konstupplevelser. Målet är att arbetet, dokumentationen av arbetsprocessen och utvärderingen av den tillsammans med andra elever skall utveckla elevens förståelse för bildkonstens olika processer och stödja utvecklingen av visuellt tänkande och inläring.

MÅL

Eleven lär sig

- att inom bildkonst och visuell kommunikation känna till centrala uttryckssätt, material, tekniker och arbetsredskap och att i sitt skapande använda dem på ett ändamålsenligt sätt
- att njuta av att uttrycka sina tankar, iakttagelser, fantasier och känslor visuellt
- att förstå den konstnärliga processens särdrag då han eller hon dokumenterar sin arbetsprocess
- att använda centrala begrepp i bildkonsten
- att betrakta och bedöma konst
- att arbeta självständigt och som medlem i en grupp i olika konstprojekt.

CENTRALT INNEHÅLL

Att uttrycka sig i bild och tänka visuellt

- teckning, grafik, målning, keramik och miljökonst
- fortsätta att arbeta med grunderna i bildkomposition: jämvikt, spänning, rytm, form, färg, rum, rörelse, linje och tid
- bildsymbolik
- att ge sina iakttagelser, tankar och föreställningar visuell form

Konstkännedom och kulturell kompetens

- centrala drag i konstens historia och nutidskonsten
- ledda besök på utställningar eller museer
- bildanalys: att undersöka hur ett bildkonstverk är uppbyggt, att tolka bildens innehåll och utöva konstkritik

Miljöestetik, arkitektur och formgivning

- att bekanta sig med uttryckssätt, stildrag och traditioner i arkitektur och formgivning

Medier och visuell kommunikation

- granskning av bildens funktioner i medierna
- former för bildberättande: särdrag hos illustrationer, tecknade serier och rörliga bilder

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet, kreativitet och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

SLÖJD

Slöjdundervisningens uppgift är att utveckla elevens slöjdfärdigheter på ett sätt som ökar hans eller hennes självkänsla och ger honom eller henne glädje och tillfredsställelse över sitt arbete. Dessutom ökar elevens ansvarskänsla för arbete och materialanvändning och han eller hon lär sig att uppskatta arbete och material av god kvalitet och att förhålla sig kritiskt både till sina egna val och till de impulser, produkter och tjänster som står till buds.

Undervisningen genomförs utgående från arbetsområden och projekt som motsvarar elevens utvecklingsstadium med hjälp av experiment, undersökningar och upptäckter. Slöjdundervisningens uppgift är att handleda eleven att arbeta systematiskt, långsiktigt och självständigt, utveckla hans eller hennes kreativitet samt estetiska, tekniska och psykomotoriska färdigheter, problemlösningsfärdigheter samt förståelse för teknologiska fenomen i vardagen. Eleven skall ges möjlighet att bekanta sig med kulturtraditioner inom slöjden i Finland och hos andra folk.

ÅRSKURS 3

Den centrala uppgiften inom slöjdundervisningen i årskurs 3 är att eleven skall lära sig slöjdekunskaper och –färdigheter samt att väcka hans eller hennes kritiska förmåga, ansvarskänsla och kvalitetsmedvetenhet i arbete och materialval. Eleven skall lära sig att planera sitt arbete och ges grundförutsättningar att förverkliga sina planer. Eleven får handledning i att använda enkla slöjdremsor samt olika maskiner och apparater på ett tryggt och ändamålsenligt sätt. Elevens förmåga att arbeta långsiktigt och hans eller hennes problemlösningsförmåga utvecklas både i grupp och genom självständigt arbete. Mångsidigt arbete, färdigheter som utvecklas och en känsla av kunnande ger arbetsglädje och en positiv inställning till arbete och studier. Undervisningen innehåller teknisk slöjd och textilslöjd och förverkligas med samma innehåll för alla elever.

MÅL

Eleven

- lär sig olika begrepp som hänför sig till slöjd och lära sig att tryggt använda olika material, arbetsredskap och arbetssätt
- tillägnar sig en positiv inställning till arbetarskydd och lära sig att tryggt använda arbetsredskap, maskiner och apparater samt lära sig att sörja för trivselen i sin arbetsmiljö
- lär sig slöjdens grundtekniker och produktplanering samt övar sig i de färdigheter som dessa förutsätter, vilket utvecklar elevens tankeförmåga och kreativitet
- lär sig att fästa vikt vid produkters estetiska egenskaper, färger och former
- lär sig att tillverka och underhålla vardagliga bruksföremål
- lär sig att ta ansvar för föremål i sin omgivning och förstår att produkter har en livscykel
- bekantar sig med tekniken i vardagslivet
- lär sig att utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete.

CENTRALT INNEHÅLL

- centrala material samt arbetsredskap och arbetssätt som används i den tekniska slöjden och textilslöjden
- säkerhetsfaktorer som gäller arbete och arbetsutrymmen
- planering av egna arbeten, experiment och övningar i tekniker som behövs för att förverkliga planerna, visualiseringstekniker samt tillverkning av produkter
- för hemorten typiska, både gamla och moderna slöjdprodukter, –redskap, –material och arbetssätt som anknyter till möjliga framtida fritidsintressen och yrken, samt drag i närmiljön som möjligtvis påverkats av andra hantverkskulturer
- fenomen som förekommer nära eleven, i naturen och i den byggda miljön samt deras tekniska tillämpningar
- vård, renovering, reparation samt återvinning och återanvändning av material och produkter

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen. Metoderna varierar beroende på arbete och material.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 4

Den centrala uppgiften inom slöjdundervisningen i årskurs 4 är att eleven skall lära sig slöjdekunskaper och –färdigheter samt att väcka hans eller hennes kritiska förmåga, ansvarskänsla och kvalitetsmedvetenhet i arbete och materialval. Eleven skall lära sig att planera sitt arbete och ges grundförutsättningar att förverkliga sina planer. Eleven får handledning i att använda enkla slöjdremsor samt olika maskiner och apparater på ett tryggt och ändamålsenligt sätt. Elevens förmåga att arbeta långsiktigt och hans eller hennes problemlösningsförmåga utvecklas både i grupp och genom självständigt arbete. Mångsidigt arbete, färdigheter som utvecklas och en känsla av kunnande ger arbetsglädje och en positiv inställning till arbete och studier. Undervisningen innehåller teknisk slöjd och textilslöjd och förverkligas med samma innehåll för alla elever.

MÅL

Eleven

- lär sig olika begrepp som hänför sig till slöjd och lära sig att tryggt använda olika material, arbetsredskap och arbetssätt
- tillägnar sig en positiv inställning till arbetarskydd och lära sig att tryggt använda arbetsredskap, maskiner och apparater samt lära sig att sörja för trivselen i sin arbetsmiljö
- lär sig slöjdens grundtekniker och produktplanering samt öva sig i de färdigheter som dessa förutsätter, vilket utvecklar elevens tankeförmåga och kreativitet
- lär sig rumsgestaltning och tredimensionellt tänkande i sin planering och i sitt arbete
- lär sig att fästa vikt vid produkters estetiska egenskaper, färger och former
- lär sig att tillverka, underhålla och reparera vardagliga bruksföremål

- lär sig att ta ansvar för föremål i sin omgivning och förstå att produkter har en livscykel
- bekantar sig med användningen av informationsteknik under slöjdprocessens olika skeden och i olika inlärningsmiljöer
- lär sig att småningom behärska en hel slöjdprocess
- bekantar sig med tekniken i vardagslivet
- lär sig att utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete.

CENTRALT INNEHÅLL

- centrala material samt arbetsredskap och arbetssätt som används i den tekniska slöjden och textilslöjden
- säkerhetsfaktorer som gäller arbete och arbetsutrymmen
- planering av egna arbeten, experiment och övningar i tekniker som behövs för att förverkliga planerna, visualiseringstekniker samt tillverkning av produkter
- för hemorten typiska, både gamla och moderna slöjdprodukter, –redskap, –material och arbetssätt som anknyter till möjliga framtida fritidsintressen och yrken, samt drag i närmiljön som möjligtvis påverkats av andra hantverksskulturer
- fenomen som förekommer nära eleven, i naturen och i den byggda miljön samt deras tekniska tillämpningar
- vård, renovering, reparation samt återvinning och återanvändning av material och produkter

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen. Metoderna varierar beroende på arbete och material.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- kan under handledning förverkliga kreativa idéer och prova på tekniska lösningar och planera en produkt som går att tillverka
- kan under handledning arbeta ändamålsenligt och genomföra sin plan med beaktande av arbetssäkerheten
- behärskar de grundläggande teknikerna i slöjd, känner till centrala begrepp och basmaterial
- arbetar långsiktigt både i grupp och på egen hand, vill utvecklas som slöjdare och känner sitt ansvar för gemensamma arbetsredskap och för ordning och trivsamt i arbetsrummen
- förstår funktionsprinciperna för teknologin i livsmiljön
- kan utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete, lärande och arbetsresultat
- förhåller sig positivt till sitt eget och andra folkgruppers kulturarv.

ÅRSKURS 5

Den centrala uppgiften inom slöjdundervisningen i årskurs 5 är att fördjupa och öka elevens färdigheter och kunskaper i slöjd så att han eller hon självständigare än förr kan välja ändamålsenliga material, arbetssätt och arbetsredskap i slöjdprocessens olika faser. Eleven uppmuntras att planera innovativt och arbeta självständigt samt handleds till att uppskatta arbete och material av god kvalitet. Elevens samarbetsförmåga uppövas genom gemensamma projekt inom slöjden och med andra läroämnen samt med representanter för arbets-, produktions- och kulturlivet på orten. Undervisningen omfattar innehåll i både teknisk slöjd och textilslöjd som är gemensamma för alla elever, utöver vilket eleven också ges möjlighet att enligt intresse och fallenhet fördjupa sig antingen i teknisk slöjd eller i textilslöjd.

I Blomängen sker detta så att vi delar in slöjdundervisningen i tre perioder. Under den första och den andra perioden delas eleverna in i grupper och har textilslöjd respektive teknisk slöjd. Den tredje perioden får eleven själv välja vilketdera ämne han/hon vill koncentrera sig på dock så att gruppernas storlek blir något så när jämna. Ifall elevernas val ger upphov till en ojämn gruppindelning så diskuterar vi med eleverna så att eleven antingen i årskurs 5 eller årskurs 6 har fått ha det ämne han/hon själv valt.

MÅL

Målen för årskurserna 1 – 4 fördjupas, och dessutom tillkommer följande mål
Eleven

- lär sig att planera och tillverka ändamålsenliga och estetiska produkter av god kvalitet samt att i sitt arbete ta hänsyn till de etiska, ekologiska och ekonomiska värdena
- lär sig att kritiskt reflektera över och att sätta värde på sitt eget och andras arbete samt att självständigt och i samarbete med andra söka kreativa lösningar på problem med hjälp av olika informationskällor

CENTRALT INNEHÅLL

Allmänt innehåll i slöjden

- idéer till produkter och processer
- form, komposition och färg
- kännedom om material och konsumentfrågor
- ändamålsenlig användning av material
- kännedom om och upplevelser av finländsk kultur, tradition och formgivning samt intryck från andra kulturer

CENTRALT INNEHÅLL I DEN TEKNISKA SLÖJDEN

Visuell och teknisk planering

- teknisk ritning
- ändamålsenlig och kreativ användning av olika material för olika ändamål och med olika tekniker

Tillverkning

- att lära sig ändamålsenlig och trygg användning av handverktyg och maskiner inom tekniska slöjdens område
- olika material och tillverkningstekniker i teknisk slöjd samt att välja, kombinera och bearbeta dem på ett kreativt sätt
- skötsel, underhåll och återanvändning av till hemmet och fritiden hörande utrustning

CENTRALT INNEHÅLL I TEXTILSLÖJDEN

Visuell och teknisk planering

- textil – och modehistoria i tillämpliga delar i samband med arbetsområden som berör hemmets textilier och kläder
- ändamålsenlig och kreativ användning av textilmaterial för olika ändamål och i olika tekniker.

Tillverkning

- textilslöjdens traditionella och moderna arbetsredskap och maskiner, rätt val och användning av dem samt redskapens funktionsprinciper, trygga användning och skötsel
- textilslöjdens olika material och tillverkningstekniker samt att välja, bearbeta och kombinera dem på ett kreativt sätt
- skötsel, underhåll och återanvändning av textilprodukter

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen. Metoderna varierar beroende på arbete och material.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

ÅRSKURS 6

Den centrala uppgiften inom slöjdundervisningen i årskurserna 5 är att fördjupa och öka elevens färdigheter och kunskaper i slöjd så att han eller hon självständigare än förr kan välja ändamålsenliga material, arbetssätt och arbetsredskap i slöjdprocessens olika faser. Eleven uppmuntras att planera innovativt och arbeta självständigt samt handleds till att uppskatta arbete och material av god kvalitet. Elevens samarbetsförmåga uppövas genom gemensamma projekt inom slöjden och med andra läroämnen samt med representanter för arbets-, produktions- och kulturlivet på orten. Undervisningen omfattar innehåll i både teknisk slöjd och textilslöjd som är gemensamma för alla elever, utöver vilket eleven också kan ges möjlighet att enligt intresse och fallenhet fördjupa sig antingen i teknisk slöjd eller i textilslöjd.

I Blomängen sker detta så att vi delar in slöjdundervisningen i tre perioder. Under den första och den andra perioden delas eleverna in i grupper och har textilslöjd respektive teknisk slöjd. Den tredje perioden får eleven själv välja vilketdera ämne han/hon vill koncentrera sig på dock så att gruppernas storlek blir något så när jämna. Ifall elevernas val ger upphov till en ojämn gruppindelning så diskuterar vi med eleverna så att eleven antingen i årskurs 5 eller årskurs 6 har fått ha det ämne han/hon själv valt.

MÅL

Målen för årskurserna 1 – 4 fördjupas, och dessutom tillkommer följande mål
Eleven

- lär sig att planera och tillverka ändamålsenliga och estetiska produkter av god kvalitet samt att i sitt arbete ta hänsyn till de etiska, ekologiska och ekonomiska värdena
- sätter sig in i finländarnas och i tillämpliga delar också i andra folkgruppers formgivnings-, hantverks-, och teknologikultur och på så sätt få stoff för att bygga upp sin egen identitet och för sitt planeringsarbete
- sätter sig in i kunskaper och färdigheter inom traditionell och modern teknologi som kan tillämpas i vardagslivet, i fortsatta studier, i kommande arbetsuppgifter och under fritiden
- lär sig att kritiskt reflektera över och att sätta värde på sitt eget och andras arbete samt att självständigt och i samarbete med andra söka kreativa lösningar på problem med hjälp av olika informationskällor

CENTRALT INNEHÅLL

Allmänt innehåll i slöjden

- idéer till produkter och processer
- form, komposition och färg
- kännedom om material och konsumentfrågor
- ändamålsenlig användning av material
- arbetsordningar och arbetsbeskrivningar
- kännedom om och upplevelser av finländsk kultur, tradition och formgivning samt intryck från andra kulturer

CENTRALT INNEHÅLL I DEN TEKNISKA SLÖJDEN

Visuell och teknisk planering

- teknisk ritning
- ändamålsenlig och kreativ användning av olika material för olika ändamål och med olika tekniker

Tillverkning

- att lära sig ändamålsenlig och trygg användning av handverktyg och maskiner inom tekniska slöjdens område
- olika material och tillverkningstekniker i teknisk slöjd samt att välja, kombinera och bearbeta dem på ett kreativt sätt
- skötsel, underhåll och återanvändning av till hemmet och fritiden hörande utrustning

CENTRALT INNEHÅLL I TEXTILSLÖJDEN

Visuell och teknisk planering

- textil- och modehistoria i tillämpliga delar i samband med arbetsområden som berör hemmets textilier och kläder
- ändamålsenlig och kreativ användning av textilmaterial för olika ändamål och i olika tekniker.

Tillverkning

- textilslöjdens traditionella och moderna arbetsredskap och maskiner, rätt val och användning av dem samt redskapens funktionsprinciper, trygga användning och skötsel
- textilslöjdens olika material och tillverkningstekniker samt att välja, bearbeta och kombinera dem på ett kreativt sätt
- skötsel, underhåll och återanvändning av textilprodukter

ARBETSFORMER

I undervisningen används sådana arbetsformer som ger möjlighet till skapande verksamhet och upplevelser som kännetecknar åldersgruppen. Metoderna varierar beroende på arbete och material.

UTVÄRDERING

Utvärderingen sker i samband med arbetsprocessen enligt de uppställda målen.

GYMNASTIK

Gymnastikundervisningen strävar efter att ge eleven sådana kunskaper, färdigheter och egenskaper som gör det möjligt för eleven att tillägna sig en motions – och hälsoinriktad livsstil. De individuella utvecklingsmöjligheterna beaktas som en del av gruppundervisningen.

Gymnastikundervisningens uppgift är att påverka elevens fysiska, psykiska och sociala prestationsförmåga och välbefinnande på ett positivt sätt samt lära eleven att förstå gymnastikens hälsofrämjande betydelse. Gymnastik är ett praktiskt läroämne där eleven via lek och inläring av färdigheter skapar sig ett intresse. I undervisningen beaktas förhållanden och årstider i naturen, lokala förhållanden samt de möjligheter som närmiljön och skolan erbjuder.

I undervisningen betonas ansvarsfullhet, rent spel samt trygghet.

ÅRSKURS 3

Gymnastikundervisningen beaktar elevens färdigheter och individuella utvecklingsmöjligheter. Undervisningen genomförs på ett lekfullt sätt i en uppmuntrande atmosfär och den avancerar från motoriska grundfärdigheter mot grenfärdigheter. Utgångspunkten för gymnastikundervisningen är elevens aktivitet och i undervisningen utnyttjas elevens fantasi och egna idéer.

MÅL

Eleven

- lär sig att uppleva motion och inläring som någonting roligt
- lär sig motoriska grundfärdigheter på ett mångsidigt sätt och stimuleras till att motionera
- lär sig hälsofrämjande och trygga former av motion
- lär sig att simma
- tränar sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta utan betoning på inbördes tävlan
- lär sig handla enligt överenskomna regler i en anda av rent spel.
- lär sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- klär sig ändamålsenligt för olika former av idrott
- sköter sin personliga hygien.

CENTRALT INNEHÅLL

- idrottsliga lekar
- löpning, hopp, kast och deras tillämpning i olika gymnastikformer och idrottsgrenar
- fotboll och fyra mål
- orienteringens grunder
- vatten träning och simövningar
- fri gymnastik, gymnastik med handredskap och redskap
- innebandy
- musikgymnastik
- skridskoåkning, islekar och isspel
- skidåkning

UTVÄRDERING

I utvärderingen jämförs eleverna inte med varandra. Läraren följer med och iakttar hur eleven når de uppställda målen och handleder och uppmuntrar samtidigt eleven i gymnastik. I utvärderingen hjälper läraren eleven att öka sin självkännetdom och att ställa upp individuella delmål.

Genom utvärdering utvecklas också elevens inlärningsfärdigheter.

ÅRSKURS 4

Gymnastikundervisningen beaktar elevens färdigheter och individuella utvecklingsmöjligheter. Undervisningen genomförs på ett lekfullt sätt i en uppmuntrande atmosfär och den avancerar från motoriska grundfärdigheter mot grenfärdigheter. Utgångspunkten för gymnastikundervisningen är elevens aktivitet och i undervisningen utnyttjas elevens fantasi och egna idéer.

MÅL

Eleven

- lär sig att uppleva motion och inläring som någonting roligt
- lär sig motoriska grundfärdigheter på ett mångsidigt sätt och stimuleras till att motionera
- lär sig hälsofrämjande och trygga former av motion
- lär sig att simma
- tränar sina färdigheter såväl i att arbeta självständigt som att samarbeta utan betoning på inbördes tävlan
- lär sig handla enligt överenskomna regler i en anda av rent spel.
- lär sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- klär sig ändamålsenligt för olika former av idrott
- sköter sin personliga hygien.

CENTRALT INNEHÅLL

- idrottsliga lekar
- löpning, hopp, kast och deras tillämpning i olika gymnastikformer och idrottsgrenar
- fotboll och fyra mål
- orienteringens grunder
- vattenträning och simövningar
- fri gymnastik, gymnastik med handredskap och redskap
- innebandy
- korgbollsteknik
- musikgymnastik och dans
- skridskoåkning, islekar och isspel
- skidåkning

UTVÄRDERING

I utvärderingen jämförs eleverna inte med varandra. Läraren följer med och iakttar hur eleven når de uppställda målen och handleder och uppmuntrar samtidigt eleven i gymnastik. I utvärderingen hjälper läraren eleven att öka sin självkänedom och att ställa upp individuella delmål.

Genom utvärdering utvecklas också elevens inlärningsfärdigheter.

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- behärskar grundläggande motoriska färdigheter och kan tillämpa dem i olika motionsformer
- kan löpa, hoppa och kasta
- kan gymnastikrörelser med och utan redskap
- kan uttrycka sig med hjälp av gymnastik och röra sig rytmiskt eller till musik
- kan handskas med spelredskap i lekar och övningar och fungera i spel
- kan röra sig i naturen med hjälp av en undervisningskarta
- kan glida, åka framåt och bromsa i skridskoåkning
- kan röra sig mångsidigt på skidor
- kan simma på många sätt i simdjupt vatten
- handlar långsiktigt och förhåller sig realistiskt till sina egna prestationer
- kan klä sig ändamålsenligt för gymnastiken och sköta sin personliga hygien
- fungerar självständigt och i grupp enligt överenskomna instruktioner och deltar ansvarsfullt och aktivt i gymnastikundervisningen.

ÅRSKURS 5

Gymnastikundervisningen beaktar de olika behov som i detta utvecklingskede är framträdande mellan könen samt skillnaderna i elevernas tillväxt och utveckling. Med hjälp av en mångsidig gymnastikundervisning stöds elevens välbefinnande, mognad till självständighet och samhällighet samt skapas beredskap för självständig motionsutövning. I undervisningen ges möjligheter till idrottsliga upplevelser och eleven får stöd för att uttrycka sig.

MÅL

Eleven

- kan uppleva att motion och lärande är roligt
- vidareutvecklar sina motoriska grundfärdigheter
- lär sig olika idrottsgrenar
- lär sig att inse motionens betydelse för upprätthållande av välbefinnandet och hälsan
- lär sig att utveckla och ge akt på sin funktionsförmåga
- lär sig att fungera tryggt och ändamålsenligt i idrottssituationer
- i samband med gymnastikutövning lär sig att fungera självständigt och i grupp samt växa i ansvar och hänsyn till andra människor
- lär sig handla enligt överenskomna regler i en anda av rent spel.
- lär sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- klär sig ändamålsenligt för olika former av idrott
- sköter sin personliga hygien.

CENTRALT INNEHÅLL

- löpning, hopp, kast och deras tillämpning i olika gymnastikformer och idrottsgrenar
- fotboll och boboll
- orienteringens grunder
- fri gymnastik, gymnastik med handredskap och redskap
- cirkelträning
- innebandy
- korgbolls- och volleybollsteknik
- badminton
- musikgymnastik och dans
- skridskoåkning och isspel
- skidåkning

UTVÄRDERING

I utvärderingen jämförs eleverna inte med varandra. Läraren följer med och iakttar hur eleven når de uppställda målen och handleder och uppmuntrar samtidigt eleven i gymnastik. I utvärderingen hjälper läraren eleven att öka sin självkänedom och att ställa upp individuella delmål.

Genom utvärdering utvecklas också elevens inlärningsfärdigheter.

ÅRSKURS 6

Gymnastikundervisningen beaktar de olika behov som i detta utvecklingskede är framträdande mellan könen samt skillnaderna i elevernas tillväxt och utveckling. Med hjälp av en mångsidig gymnastikundervisning stöds elevens välbefinnande, mognad till självständighet och samhällighet samt skapas beredskap för självständig motionsutövning. I undervisningen ges möjligheter till idrottsliga upplevelser och eleven får stöd för att uttrycka sig.

MÅL

Eleven

- kan uppleva att motion och lärande är roligt
- vidareutvecklar sina motoriska grundfärdigheter
- lär sig olika idrottsgrenar
- lär sig att inse motionens betydelse för upprätthållande av välbefinnandet och hälsan
- lär sig att utveckla och ge akt på sin funktionsförmåga
- lär sig att fungera tryggt och ändamålsenligt i idrottssituationer
- i samband med gymnastikutövning lär sig att fungera självständigt och i grupp samt växa i ansvar och hänsyn till andra människor
- lär sig handla enligt överenskomna regler i en anda av rent spel.
- lär sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- klär sig ändamålsenligt för olika former av idrott
- sköter sin personliga hygien.

CENTRALT INNEHÅLL

- löpning, hopp, kast och deras tillämpning i olika gymnastikformer och idrottsgrenar
- fotboll och boboll
- orienteringens grunder
- fri gymnastik, gymnastik med handredskap och redskap
- cirkelträning
- innebandy och korgboll
- volleybolls- och handbollsteknik
- badminton
- musikgymnastik och dans
- skridskoåkning och isspel
- skidåkning

UTVÄRDERING

I utvärderingen jämförs eleverna inte med varandra. Läraren följer med och iakttar hur eleven når de uppställda målen och handleder och uppmuntrar samtidigt eleven i gymnastik. I utvärderingen hjälper läraren eleven att öka sin självkänedom och att ställa upp individuella delmål.

Genom utvärdering utvecklas också elevens inlärningsfärdigheter.